

HÍRLEVÉL

2018. XVIII. évfolyam 7. szám

2018. JÚLIUS

OLASZOKKAL KÍSÉRLETEZTÜNK

22.
oldalMAGZATBUROK-
VISSZAMARADÁS III.12.
oldal

BÚZA DDGS

27.
oldal

MI TÖRTÉNT BONNBAN?

28.
oldalSZARVASMARHA ÁBRÁZOLÁSOK
LOVAS NOMÁD NÉPEKNÉL I.32.
oldal**ÁLLATTENYÉSZTÉSI
TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLÓ KFT.**2100 Gödöllő, Dózsa György út 58.
Tel.: +36 28 515 540 | Fax: +36 28 515 550
E-mail: atkft@atkft.hu | www.atkft.hu

2100 Gödöllő,
Dózsa György út 58.
Telefon: 06-28-515-540
Fax: 06-28-515-550
E-mail: atkft@atkft.hu
Honlap: www.atkft.hu

Felelős kiadó:

Kövesdi Zsolt
ügyvezető igazgató

Főszerkesztő:

Rácz Henriett
06-20/329-5227
racz.henriett@atkft.hu

Szerkesztő asszisztens:

Szűcs Krisztina

A szerkesztőbizottság tagjai:

Dr. Dégen László
Dr. Kenéz Árpád
Dr. Monostori Attila
Dr. Orosz Szilvia
Dr. Ózsvári László
Rácz Henriett

Grafikai előkészítés:

Kutas Ferenc

Lebonyolítás:

LittleShark Marketing Kft.

Nyomás:

Vármédia Print Kft.
www.varmediaprint.hu

ISSN HU-2063-3491

TARTALOM

KÖSZÖNTŐ	3
SZARVASMARHA-ÁGAZATI SZEMINÁRIUM	4
SZÁMADÁS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL	6
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI	6
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: a legjobb 10 tehenészet	8
ÁLLATEGÉSZSÉG ÉS TAKARMÁNYOZÁS Magzatburok-visszamaradás III. (Dr. Dégen László, dr. Monostori Attila)	12
SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT	16
TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA	17
TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT	17
TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	18
PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK	18
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA (Dr. Ózsvári László)	20
A JÓ MINŐSÉGŰ TÖMEGTAKARMÁNY A GAZDASÁGOS TERMELÉS ALAPJA Olasz gabonakeverékek értékelése Magyarországon - A 'páratlan páros' történetének újabb epizódja (Dr. Orosz Szilvia, Pizskerné Fülöp Éva, Szemethy Dániel, dr. Hoffman Richárd) Hamarosan bővül a hazai DDGS kínálat: búza DDGS (Árendás Edit)	22 27
NEMZETKÖZI SZAKÍRÓK TOLLÁBÓL XVIII. Nemzetközi Silózási Konferencia (Dr. Orosz Szilvia)	28
TUDOMÁNY, EGÉSZSÉG, JÓKEDV Szarvasmarha ábrázolások lovas nomád népeknél I. (Dr. Kenéz Árpád)	32
A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS HÍREI	34

KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Partnereink!

A tejtermelés-ellenőrzés rendszere a közel jövőben jelentős mértékben átalakításra kerül. A várható változások minden érdekeltet (tenyésztők, tenyésztő szervezetek, tenyésztési hatóság, tejtermelés-ellenőrző szervezet) érinteni fognak.

A szükséges változtatások egyik alapvető elindítója az Európai Parlament és Tanács (Eu) 2016/1012. rendelete (2016. június 8.).

A rendelet előírásait 2018. november 1-jétől a tagállamoknak kötelező érvénnyel alkalmazniuk kell.

A változtatások szükségességét indokolják továbbá az utóbbi 10 év alatt végbement ágazati változások, új fejőrendszerek és tartástechnológiák, állatazonosítási eszközök, valamint állattenyésztési szoftverek bevezetése is.

A nemzeti jogszabályok változása rövidesen várható, tudni kell azonban, hogy az EU rendelet kötelezően alkalmazandó minden tagállamban, így attól eltérni nem lehet. A részletszabályok, eljárások, szervezeti rendszerek megalkotása a hazai jogalkotás feladata.

Társaságunk, mint a termelésellenőrzés végrehajtója kezdeményezte az átalakítás elvi alapjait meghatározó tárgyalássorozat lebonyolítását. Ennek eredményeként a tejtermelésben érdekelt tenyésztő szervezetekkel, valamint a tenyésztési hatósággal (mint az adatbázis üzemeltetőjével) sikerült közös álláspontra jutni.

A bevezetésre kerülő ellenőrzési módszerek alapjait az ICAR (International Committee for Animal Recording) által kiadott legújabb, 2017 áprilisában elfogadott irányelv tartalmazza. A lehetőségek széles választéka áll rendelkezésre a tagszervezetek számára a teljesítményvizsgálat gyakorlati módszerének kiválasztására.

A következő lapszámainkban a tejtermelés-ellenőrzés jelenlegi helyzetét, és a bevezetésre javasolt új módszereket szeretnénk a szakmai közvéleménnyel megismertetni.

Üdvözlettel,

Kövesdi Zsolt

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

SZEMINÁRIUM

SZARVASMARHA-ÁGAZATI SZEMINÁRIUMOK - 2018.

Helyszín: Szolnoki Főiskola
(Szolnok, Tiszaleti sétány 14.)

A központilag szervezett szállás helyszíne:
Garden Hotel**** Wellness és Konferencia, Szolnok, Tiszalet

III. SZEMINÁRIUM - 2018. SZEPTEMBER 19-20.

Szeptember 19.	Időpont	Téma	Előadó
	09:50-10:00	Tájékoztató	
Borjú- és üszőnevelés, a friss fejős tehén menedzsmentje a világban	10:00-10:40	Borjúnevelés: takarmányozási és menedzsment szempontok választás előtt	Prof. Mike Van Amburgh (Cornell Egyetem, USA)
	11:00-11:40	Borjú- és üszőnevelés: takarmányozási és menedzsment szempontok választás után	Prof. Mike Van Amburgh (Cornell Egyetem, USA)
	12:00-12:40	A telepi gyakorlat Kanadában egy négyszázas telepen: „fresh cow” protokoll	Ben Loewith (Kanada) „Az év telepe 2013. Ontario”, CanWest DHI - kanadai teljesítmény- vizsgáló szervezet díja, 430 fejős tehén
	14:00-14:40	Telepi gyakorlat a világban (USA, Oroszország és Európa): „fresh cow” protokoll	Bernd Broich (Németország) üzemi szaktanácsadó
	15:00-15:40	A tranzíciós tehenek takarmányozási gyakorlata Csehországban és Szlovákiában (AMTS, CNCPS)	Patricia Kolarova (Csehország)
Szeptember 20.	Időpont	Téma	Előadó
Állategészség, állattenyésztés és állatjóllét	10:00-10:40	A közös agrárpolitika jövője	Papp Gergely (NAK)
	11:00-11:40	A paratuberkulózis diagnosztikai lehetőségei	Dr. Abonyi Tamás (NÉBIH ÁDI)
	12:00-12:40	Tejelő szarvasmarha a vágóhídon	Dr. Búza László (Intervet Hungária Kft.)

A változtatás jogát fenntartjuk!

Regisztráció határideje: 2018. szeptember 7.

Az ágazat életében részt vevő minden kollégát szeretettel várunk rendezvényünkre!

További információ: Rác Henriett (+36-20 329-5227, szeminarium@atkft.hu), www.atkft.hu

A rendezvény támogatói:

SZEMINÁRIUM

SZARVASMARHA-ÁGAZATI SZEMINÁRIUMOK - 2018.

**Helyszín: Szolnoki Főiskola
(Szolnok, Tiszaletti sétány 14.)**

A központilag szervezett szállás helyszíne:
Garden Hotel**** Wellness és Konferencia, Szolnok, Tiszaletti

IV. SZEMINÁRIUM - 2018. NOVEMBER 21-22.

November 21.		Időpont	Téma	Előadó
		09:50-10:00	Tájékoztató	
Tehénviselkedés és tehenkomfort		10:00-10:40	A menedzsment, az egészségi státusz és a tehenek ellés előtti takarmányozásának, valamint szociális viselkedésének összefüggései	Prof. Marcia Endres (Minnesotai Egyetem, USA)
		11:00-11:40	Használhatjuk-e a kérődzést mérő szenzorokat a (nagy valószínűséggel) beteg tehenek kiválasztására?	Prof. Marcia Endres (Minnesotai Egyetem, USA)
		12:00-12:40	Kérődzésmonitoring, mint telepi eszköz a betegségek korai felismerésében. Nemzetközi tapasztalatok	Külföldi előadó felkérés alatt.
		14:00-14:40	A kérődzésmonitoring hatása a termelési és szaporodás-biológiai eredményekre az elmúlt 3 évben a First Farms telepén Szlovákiában	Dr. Karina Bolebruchová (First Farms, Szlovákia)
Menedzsment		15:00-15:40	A menedzsment működése a Bos-Frucht Agrárszövetkezet kazsoki telepén	Bakos Gábor (Bos-Frucht Agrárszövetkezet)
November 22.		Időpont	Téma	Előadó
Tejfeldolgozás, tejtermékek és élelmiszer-biztonság		10:00-10:40	Parmezán: tejtermelés szénán és abrakon Aflatoxin kérdés Észak-Olaszországban	Prof. Mattia Fustini (Olaszország)
		11:00-11:40	A tejfeldolgozás története és eredményei Magyaralmonon	Németh Sándorné és Bognár Gábor (Magyaralmon Agrár Zrt.)
		12:00-12:40	Új paraméterek a jövőben a tejminőség szempontjából	Dr. Matti Harju (Valio, Finnország)

A változtatás jogát fenntartjuk!

Regisztráció határideje: 2018. november 9.

Az ágazat életében részt vevő minden kollégát szeretettel várunk rendezvényünkre!

További információ: Rác Henriett (+36-20 329-5227, szeminarium@atkft.hu), www.atkft.hu

A rendezvény támogatói:

SZÁMADÁS AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL

1. TÁBLÁZAT: A TERMELÉS-ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNY JELLEMZŐI ELLENŐRZÉSI MÓDSZEREK SZERINT (2018. JÚLIUS)

Az ellenőrzés módja	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám növekedés	csökkenés
"A" módszer	437	180 257	145 608	4 449 340	30,56	24,68	5 248	5 785
"B" módszer	85	2 059	1 298	27 058	20,85	13,14	39	41

2. TÁBLÁZAT: AZ ELLENŐRZÖTT TEHÉNÁLLOMÁNY LÉTSÁMA ÉS TERMELÉSE A 2018. JÚLIUS HAVI ELLENŐRZŐ FEJÉS NAPJÁN (MEGYÉNKENT, ÖSSZESEN ÉS ÁTLAGOSAN)

Megye	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Átlag (tehen/telep)	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám Növekedés	Csökkenés	Változás
Baranya	17	10 138	596	7 897	259 331	32,84	25,58	293	354	-61
Bács - Kiskun	33	7 025	213	5 551	152 561	27,48	21,72	150	206	-56
Békés	36	17 390	483	13 300	383 632	28,84	22,06	432	502	-70
Borsod - Abaúj - Zemplén	20	7 772	389	6 380	191 929	30,08	24,69	346	327	19
Csongrád	21	9 180	437	7 565	229 280	30,31	24,98	302	325	-23
Fejér	22	12 780	581	10 509	322 861	30,72	25,26	359	414	-55
Győr - Moson - Sopron	33	15 098	458	12 450	382 932	30,76	25,36	509	503	6
Hajdú - Bihar	51	20 968	411	17 086	520 621	30,47	24,83	577	639	-62
Heves	10	3 444	344	2 771	86 431	31,19	25,10	78	105	-27
Komárom - Esztergom	9	4 906	545	4 029	145 321	36,07	29,62	124	147	-23
Nógrád	8	3 497	437	2 780	79 218	28,50	22,65	43	73	-30
Pest	28	11 851	423	9 722	307 851	31,67	25,98	345	389	-44
Somogy	11	6 263	569	5 125	173 597	33,87	27,72	195	139	56
Szabolcs - Szatmár - Bereg	24	9 222	384	7 324	220 950	30,17	23,96	302	277	25
Jász - Nagykun - Szolnok	31	12 697	410	10 185	309 410	30,38	24,37	372	471	-99
Tolna	31	6 437	208	5 208	145 442	27,93	22,59	166	169	-3
Vas	18	7 353	409	6 051	171 098	28,28	23,27	187	246	-59
Veszprém	23	10 328	449	8 425	270 276	32,08	26,17	343	356	-13
Zala	11	3 908	355	3 250	96 600	29,72	24,72	125	143	-18
2018. július	437	180 257	412	145 608	4 449 340	30,56	24,68	5 248	5 785	-537
eltérés az előző hónaptól:	-2	-537	0	-2 302	-37 129	0,23	-0,14	-566	-1 421	

3. TÁBLÁZAT: AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHÉNÁLLOMÁNY ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI MEGOSZLÁSA (2018. JÚLIUS)

Istálló átlag	Száma	Telepek %-os megoszlása	Száma	Tehenek %-os megoszlása
30.1 kg felett	26	5,95	21 355	11,85
25.1 - 30.0 között	119	27,23	74 593	41,38
20.1 - 25.0 között	151	34,55	58 011	32,18
15.1 - 20.0 között	97	22,20	20 141	11,17
10.1 - 15.0 között	37	8,47	4 186	2,32
5.1 - 10.0 között	4	0,92	687	0,38
5.0 kg alatt	3	0,69	1 284	0,71
Összesen:	437	100,00	180 257	100,00
Istálló átlag: 24,68 kg				

AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHÉNÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI

4. TÁBLÁZAT: AZ ELŐZŐ ÉVI ÁTLAGLÉTSZÁMNÁL (396 ELLENŐRZÖTT TEHÉNNÉL) KEVESEBBET TARTÓ 25 LEGJOBB TENYÉSZET ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2018. JÚLIUS)

Rang-sor	azonosító	Tenyészeti megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1372801	Bakos Gábor	Kaposvár	2	2	84	41,80	41,80
2	1468621	Herceg-Farm Kft.	Csaholc	169	143	6 592	46,10	39,01
3	1544101	Nagyköri Haladás Zrt.	Nagyköri	381	320	11 654	36,42	30,59
4	0406521	Emődi Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	355	305	10 572	34,66	29,78
5	1274321	Merész Sándor	Csomád	192	163	5 709	35,03	29,74
6	1367721	Kaposvári Egyetem Tan. és Kísérleti Ü.	Kaposvár	45	37	1 304	35,23	28,97
7	0521021	Zombortej Kft.	Kiszombor	297	255	8 543	33,50	28,76
8	0848821	Magyar Szabolcs Gergő	Mezősas	70	63	2 004	31,81	28,63
9	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	210	173	5 983	34,58	28,49
10	0427821	Kiss Ottó	Alacska	70	64	1 970	30,78	28,14
11	0640101	Gorsium Tej Kft.	Szabadbattyán	371	293	10 423	35,57	28,09
12	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyházi	399	326	11 148	34,20	27,94
13	0529901	Tejút 2000. Kft.	Székkutas	96	74	2 668	36,05	27,79
14	0849721	Ádány Nóra	Mezősas	156	126	4 293	34,07	27,52
15	0425621	Ivanics Imre	Csöbaj	368	311	10 066	32,37	27,35
16	0508121	Makói Hagymakertész Kft.	Makó	210	185	5 735	31,00	27,31
17	0330201	Agrolakt Tejtermelő és Szolg. Kft.	Mezőberény	280	236	7 608	32,24	27,17
18	0362601	Art-Farm Kft.	Szarvas	301	244	8 162	33,45	27,12
19	0630801	Sárkeresztési Mg.Zrt.	Sárkeresztés	266	226	7 193	31,83	27,04
20	1549201	Kunmadarasi Mg. Kft.	Kunmadaras	111	95	2 990	31,47	26,94
21	1545501	Petrik Magántehénészet	Újszász	68	60	1 810	30,17	26,62
22	1948821	Tyrol Mezőgazdasági és Szolg. Kft.	Zalaegerszeg	338	276	8 964	32,48	26,52
23	0306701	Gyoma-Trade Kft.	Gyomaendrőd	369	321	9 764	30,42	26,46
24	1052221	Aranykocsi Zrt.	Kocs	377	313	9 964	31,83	26,43
25	1835101	Kemenesszentpéteri Agro Kft.	Kemenesszentpéter	121	102	3 189	31,27	26,36
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				5 622	4 713	158 392		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				225	189		33,61	28,17

**5. TÁBLÁZAT: LEGALÁBB AZ ELŐZŐ ÉVI ÁTLAGLETSZÁMÚ (396 ÉS TÖBB) ELLENŐRZÖTT TEHENET TARTÓ 25 LEGJOBB TENYÉSZET
ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2018. JÚLIUS)**

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	1249021	Lakto Kft.	Dabas	903	793	32 828	41,40	36,35
2	1015421	Komáromi Mg.Zrt.	Komárom	1 290	1 058	43 705	41,31	33,88
3	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	793	674	25 933	38,48	32,70
4	0113421	Szajki Zrt.	Szajk	501	443	16 376	36,97	32,69
5	1808502	Nemesszalóki Mg.Zrt.	Nemesszalók	1 336	1 099	43 366	39,46	32,46
6	1009021	Mocsai Buzakalász Term.Szolg.Sz.	Mocsa	443	366	14 338	39,18	32,37
7	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csipőtelek	2 967	2 533	95 388	37,66	32,15
8	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft	Beled	914	773	29 380	38,01	32,14
9	1060001	Állért Kft.	Ete	457	396	14 588	36,84	31,92
10	0814621	Kasz-Farm Kft.	Derecske	658	550	20 856	37,92	31,70
11	0934621	Multiton Kft	Miskolc	666	544	21 088	38,76	31,66
12	1802101	Bovin-Tej Kft.	Gecse	529	447	16 606	37,15	31,39
13	1004021	Solum Zrt.	Komárom	773	613	24 059	39,25	31,12
14	0809521	Biharnagybajomi "Dózsa" Agrár Zrt.	Biharnagybajom	797	636	24 735	38,89	31,04
15	1268321	Cosinus Gamma Kft.	Bugyi - Juhászföld	914	720	28 068	38,98	30,71
16	0806421	Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	544	444	16 669	37,54	30,64
17	1921921	Miklósfa Mg. Zrt	Nagykanizsa-Miklósfa	571	480	17 432	36,32	30,53
18	0708621	Rábapordányi Mg.Zrt.	Rábapordány	581	497	17 620	35,45	30,33
19	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsok	1 741	1 416	52 768	37,27	30,31
20	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 369	1 068	41 423	38,79	30,26
21	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászládány	1 010	902	30 555	33,87	30,25
22	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	422	351	12 751	36,33	30,22
23	0726121	Cankó 2000 Mg-i T. K. és Sz. Kft.	Bogyoszló	624	529	18 818	35,57	30,16
24	1637921	Milkmen Kft.	Paks - Földespuszta	842	668	25 137	37,63	29,85
25	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági ZRt	Nagyszentjános	1 117	900	33 234	36,93	29,75
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				22 762	18 900	717 719		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				910	756		37,97	31,53

6. TÁBLÁZAT: AZ 1000 ELLENŐRZÖTT TEHÉNÉL TÖBBET TARTÓ TENYÉSZETEK ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2018. JÚLIUS)

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1	1015421	Komáromi Mg. Zrt.	Komárom	1290	1058	43 705	41,31	33,88
2	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1336	1099	43 366	39,46	32,46
3	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csipőtelek	2967	2533	95 388	37,66	32,15
4	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsok	1741	1416	52 768	37,27	30,31
5	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1369	1068	41 423	38,79	30,26
6	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászládány	1010	902	30 555	33,87	30,25
7	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági ZRt	Nagyszentjános	1117	900	33 234	36,93	29,75
8	0841121	Nyakas András	Hajdúnánás	2068	1674	61 386	36,67	29,68
9	0650401	Agárdi Farm Állatteny. Növterm. Kft	Seregélyes-Elzamajor	1152	1009	33 989	33,69	29,50
10	1367221	Claessens Mg. Kft.	Somogyszob	1940	1623	56 265	34,67	29,00
11	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1444	1238	40 940	33,07	28,35
12	1504401	Jászapáti 2000.Mg.Zrt.	Jászapáti	1261	968	35 494	36,67	28,15
13	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Mátyásdomb	1947	1653	54 554	33,00	28,02
14	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1599	1285	44 250	34,44	27,67
15	1270422	Hunland Farm Kft	Gomba-Felsőfarkasd	1517	1196	41 976	35,10	27,67
16	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1278	1077	35 265	32,74	27,59
17	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i Kft	Hajdúböszörmény	1842	1514	50 330	33,24	27,32
18	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1094	892	29 716	33,31	27,16
19	1434121	Bátortrade KFT.	Nyírbátor	1034	870	28 001	32,18	27,08
20	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	1050	831	28098	33,81	26,76
21	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft	Ráckeresztúr	1201	1031	31427	30,48	26,17
22	0416521	Geo-Milk KFT.	Sárospatak	1014	802	26380	32,89	26,02
23	1915621	Taxbi Kft	Hottó	1071	889	27557	31,00	25,73
24	0300321	Nemzeti Ménesbirtok és Tang. Zrt.	Mezőhegyes	1178	963	30086	31,24	25,54
25	0810521	Nagisz-Tej Kft.	Nádudvar	1019	910	25546	28,07	25,07
26	1152101	Com-Agro Sardo Kft	Nógrádkövesd	2121	1659	51616	31,11	24,34
27	0700926	Inícia Zrt.	Ikrény	1092	895	25648	28,66	23,49
28	0305021	Hidasháti Zrt.	Murony	1208	1007	26801	26,61	22,19
29	0230321	Városföldi Agrárgazdaság Zrt.	Városföld	1202	905	24754	27,35	20,59
30	1538422	Alcsiszigeti Mg. Zrt.	Mezőtúr	1284	919	19352	21,06	15,07
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				42 446	34 786	1 169 865		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				1 415	1 160		33,63	27,56

AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: MEGYÉNKÉNT A LEGJOBB 10 TEHÉNÉSZET (LEGALÁBB 20 FEJT TEHÉN) (2018. JÚLIUS)

7.1. TÁBLÁZAT: BARANYA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	793	674	25 933	38,48	32,70
2.	0113421	Szajki Zrt.	Szajk	501	443	16 376	36,97	32,69
3.	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csípőtelek	2 967	2 533	95 388	37,66	32,15
4.	0105201	Kelet-Mecsek Kft.	Pécsvárad	377	307	9 897	32,24	26,25
5.	0111021	Geresdlaki Mg. Zrt.	Geresdlak	396	341	10 086	29,58	25,47
6.	0112401	"Duna Gyöngye 2000" Mg. Zrt.	Dunaszekcső	296	251	7 494	29,86	25,32
7.	0117721	Makrom Kft.	Mágocs	421	347	10 602	30,55	25,18
8.	0112721	Margittasziget 92 Kft.	Újmohács	680	559	17 024	30,45	25,04
9.	0115521	Sombereki Mg. Szövetkezeti Zrt.	Somberek	468	370	11 344	30,66	24,24
10.	0102821	Majláth-Pusztai Kft.	Csányoszló	176	158	4 002	25,33	22,74
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 075	5 983	208 145		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				708	598		34,79	29,42

7.2. TÁBLÁZAT: BÁCS - KISKUN MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0200901	Dávodai Augusztus 20.Zrt.	Dávod	960	761	26 473	34,79	27,58
2.	0200821	Chjaviza Kft.	Tiszaalpar	489	379	13 061	34,46	26,71
3.	0202121	Bácsbokodi Aranykalász Zrt.	Bácsbokod	340	300	8 241	27,47	24,24
4.	0222501	Dózsa Mg. Zrt.	Tass	844	661	19 964	30,20	23,65
5.	0203801	T. Szabó István	Fülpöjakkab	55	44	1 285	29,21	23,37
6.	0212001	Kék Duna Mg. Szöv.	Fajsz	275	218	6 377	29,25	23,19
7.	0206421	Katymári Mezőgazdasági Zrt.	Katymár	204	177	4 547	25,69	22,29
8.	0205101	Extra Jó Tej Kft.	Fülpöszállás	105	92	2 308	25,08	21,98
9.	0201401	Kiss-Farm Kft.	Borota	95	88	2 069	23,51	21,78
10.	0217721	Kiskun Farm Kft	Kiskunfélegyháza	437	345	9 508	27,56	21,76
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 804	3 065	93 833		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				380	307		30,61	24,67

7.3. TÁBLÁZAT: BÉKÉS MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0301821	Körös 2000 Kft.	Szeghalom	624	490	17 914	36,56	28,71
2.	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	210	173	5 983	34,58	28,49
3.	0361624	Laktárius Kft.	Szarvas	416	354	11 702	33,06	28,13
4.	0321301	Zsadányi Malom 97 Kft	Zsadány	589	456	16 286	35,72	27,65
5.	0330201	Agrolakt Tejtermelő és Szolg. Kft.	Mezőberény	280	236	7 608	32,24	27,17
6.	0362601	Art-Farm Kft	Csabacsüd	301	244	8 162	33,45	27,12
7.	0300526	For Milk Kft.	Telekgerendás	636	521	17 124	32,87	26,92
8.	0306701	Gyoma-Trade Kft	Gyomaendrőd	369	321	9 764	30,42	26,46
9.	0324701	Mezőkovácsházi "Új Alkotmány" Kft.	Mezőkovácsháza	358	287	9 319	32,47	26,03
10.	0302701	Rózsás Major Kft.	Szarvas	327	269	8 510	31,63	26,02
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				4 110	3 351	112 373		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				411	335		33,53	27,34

7.4. TÁBLÁZAT: BORSOD - ABAÚJ - ZEMPLÉN MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0406521	Emődi Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	355	305	10 572	34,66	29,78
2.	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	853	698	25 048	35,89	29,36
3.	0427821	Kiss Ottó	Alacska	70	64	1 970	30,78	28,14
4.	0402921	Szirmaterm Kft.	Harsány	664	572	18 328	32,04	27,60
5.	0425621	Ivanics Imre	Csobj	368	311	10 066	32,37	27,35
6.	0416521	Geo-Milk KFT.	Sárospatak	1 014	802	26 380	32,89	26,02
7.	0416921	Kenézlő-Dózsa Mg. Zrt.	Kenézlő	669	554	17 401	31,41	26,01
8.	0421521	NARIVO Állatteny. és Növényterm. Kft.	Mezőcsát	785	709	20 408	28,78	26,00
9.	0406621	Dél-borsodi Agrár Kft.	Gelej	484	393	12 370	31,48	25,56
10.	0434121	Ivanics Imréné	Csobj	49	37	1 215	32,84	24,80
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 311	4 445	143 758		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				531	445		32,34	27,07

7.5. TÁBLÁZAT: CSONGRÁD MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	422	351	12 751	36,33	30,22
2.	0521021	Zombortej Kft.	Kiszombor	297	255	8 543	33,50	28,76
3.	0529901	Tejút 2000. Kft.	Székkutas	96	74	2 668	36,05	27,79
4.	0502621	Hódagro Zrt.	Hódmezővásárhely	603	480	16 729	34,85	27,74
5.	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1 278	1 077	35 265	32,74	27,59
6.	0540921	Vásárhelyi Róna Mg-i. és Szolg. Kft	Hódmezővásárhely	604	505	16 645	32,96	27,56
7.	0508121	Makói Hagymakertész Kft.	Makó	210	185	5 735	31,00	27,31
8.	0517101	Kinizsi 2000 Mezőgazdasági Zrt.	Fábiánsebestyén	781	619	20 472	33,07	26,21
9.	0520321	Árpád Agrár Zrt.	Szentes	658	563	16 419	29,16	24,95
10.	0580421	Gorzsai Mg. Zrt.	Foldeák	464	390	11 479	29,43	24,74
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 413	4 499	146 706		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				541	450		32,61	27,10

7.6. TÁBLÁZAT: FEJÉR MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0650401	Agárdi Farm Állatteny. Növterm. Kft	Seregélyes-Elzamajor	1 152	1 009	33 989	33,69	29,50
2.	0640101	Gorsium Tej Kft.	Szabadbattyán	371	293	10 423	35,57	28,09
3.	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Kiscsérpuszta	1 947	1 653	54 554	33,00	28,02
4.	0600901	Pálhalmi Agrospeciál Kft.	Pálhalma	861	743	23 981	32,28	27,85
5.	0600201	Mezőfalvai Mg. Term. és Szolg. Zrt	Mezőfalva	918	757	25 204	33,30	27,46
6.	0630801	Sárkeresztesi Mg.Zrt.	Sárkeresztes	266	226	7 193	31,83	27,04
7.	0631901	Agrobaracs Zrt.	Baracs	418	345	11 075	32,10	26,50
8.	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft	Ráckeresztúr-Martonvásár	1 201	1 031	31 427	30,48	26,17
9.	0605001	Isztiméri Bakony Mg. Kft.	Isztimér	297	238	7 711	32,40	25,96
10.	0635001	Annamajori Ker. Szolg. Kft.	Baracska	324	255	8 228	32,27	25,39
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 755	6 550	213 785		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				776	655		32,64	27,57

7.7. TÁBLÁZAT: GYŐR - MOSON - SOPRON MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft	Beled	914	773	29 380	38,01	32,14
2.	0708621	Rábapordányi Mg. Zrt.	Rábapordány	581	497	17 620	35,45	30,33
3.	0726121	Cankó 2000 Mg-i T. K. és Sz. Kft.	Bogyoszló	624	529	18 818	35,57	30,16
4.	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt	Nagyszentjános	1 117	900	33 234	36,93	29,75
5.	0707123	Lajta-Hanság Zrt.	Mosonszolnok	933	773	25 781	33,35	27,63
6.	0781721	Kisalföldi Mg. Zrt	Kapuvár-Miklós-major	913	755	24 801	32,85	27,16
7.	0781621	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt	Rétalap-Balogtag	606	518	16 222	31,32	26,77
8.	0709421	Hidrás Mg.-i és Mg. Szolg. Kft.	Szil	745	639	19 669	30,78	26,40
9.	0743821	Hegykői Mezőgazdasági Zrt.	Hegykő	778	652	20 395	31,28	26,21
10.	0739423	Dunakiliti Agrár Zrt.	Dunakiliti	546	444	13 958	31,44	25,56
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 757	6 480	219 877		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				776	648		33,93	28,35

7.8. TÁBLÁZAT: HAJDÚ - BIHAR MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0814621	Kasz-Farm Kft.	Derecske	658	550	20 856	37,92	31,70
2.	0809521	Biharnagybajomi "Dózsa" Agrár Zrt.	Biharnagybajom	797	636	24 735	38,89	31,04
3.	0806421	Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	544	444	16 669	37,54	30,64
4.	0841121	Nyakas András	Hajdúnánás	2 068	1 674	61 386	36,67	29,68
5.	0848821	Magyar Szabolcs Gergő	Mezősas	70	63	2 004	31,81	28,63
6.	0846921	Formula-Gp Ker. Term. és Szolg. Kft	Hajdúböszörmény	413	359	11 462	31,93	27,75
7.	0849721	Ádány Nóra	Berettyóújfalu	156	126	4 293	34,07	27,52
8.	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i. Kft	Hajdúböszörmény	1 842	1 514	50 330	33,24	27,32
9.	0814321	Hajnal-99 Kft.	Berettyóújfalu	459	390	12 527	32,12	27,29
10.	0842522	Agrárgazdaság Kft.	Újszentmargita	593	477	15 591	32,69	26,29
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 600	6 233	219 852		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				760	623		35,27	28,93

7.9. TÁBLÁZAT: HEVES MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0934621	Multiton Kft	Sarud	666	544	21 088	38,76	31,66
2.	0935621	Agrocentina Kft.	Tiszanána	433	355	12 410	34,96	28,66
3.	0941501	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Hatvan-Nagygyompos	758	616	20 875	33,89	27,54
4.	0929101	Erdőtelek-2000 Agrár Term.Szolg.Kft	Erdőtelek	133	116	3 155	27,19	23,72
5.	0927801	Besenyőtelki Agrár Zrt	Besenyőtelek	254	210	5 737	27,32	22,59
6.	0905321	Pély-Tiszatáj Agrár Zrt.	Pély	619	497	13 417	27,00	21,67
7.	0936601	Füzesabonyi Agrár Zrt.	Füzesabony	340	264	7 182	27,20	21,12
8.	0940401	Morvai Zsolt	Kál	47	43	620	14,41	13,18
9.	0940901	Tarna-Farm 2004 KFT.	Zaránk	49	38	623	16,41	12,72
10.	0941601	Euro-Tours Bt.	Bátor	145	88	1 325	15,05	9,14
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 444	2 771	86 431		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				344	277		31,19	25,10

7.10. TÁBLÁZAT: KOMÁROM - ESZTERGOM MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1015421	Komáromi Mg.Zrt.	Komárom	1 290	1 058	43 705	41,31	33,88
2.	1009021	Mocsai Buzakalász Term. Szolg. Sz.	Mocsa	443	366	14 338	39,18	32,37
3.	1060001	Állért Kft.	Ete	457	396	14 588	36,84	31,92
4.	1004021	Solum Zrt.	Komárom	773	613	24 059	39,25	31,12
5.	1052221	Aranykocsi Zrt.	Kocs	377	313	9 964	31,83	26,43
6.	1005221	Aranykocsi Zrt.	Kocs	554	446	14 137	31,70	25,52
7.	1006501	Albers Agrár Bt.	Szákszend	641	527	15 977	30,32	24,93
8.	1003002	Ászári Mg.Term. Szolg. és Ért. Zrt.	Ászár	168	141	4 048	28,71	24,09
9.	1002501	Tejút Kft.	Kesztölc	203	169	4 505	26,66	22,19
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				4 906	4 029	145 321		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				545	448		36,07	29,62

7.11. TÁBLÁZAT: NÓGRÁD MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1152101	Com-Agro Sardo Kft	Nógrádkövesd	2 121	1 659	51 616	31,11	24,34
2.	1150401	Torák Kornél	Karancsberény	148	122	3 217	26,37	21,74
3.	1133321	Agroméra Zrt.	Érsekvadkert	505	386	10 968	28,42	21,72
4.	1151101	Bárány János	Varsány	87	72	1 838	25,52	21,12
5.	1151201	Kiss Bertalan	Varsány	95	79	1 991	25,20	20,96
6.	1124321	Mátrafarm Hungária Kft.	Mátramindszent	243	220	4 408	20,04	18,14
7.	1127301	Cserhátalja Mezőgazdasági Kft.	Csécse	190	159	3 392	21,33	17,85
8.	1155701	Terman Lászlóné	Szátok	108	83	1 788	21,54	16,56
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 497	2 780	79 218		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				437	348		28,50	22,65

7.12 TÁBLÁZAT: PEST MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1249021	Lakto Kft.	Dabas	903	793	32 828	41,40	36,35
2.	1268321	Cosinus Gamma Kft.	Bugyi - Juhászföld	914	720	28 068	38,98	30,71
3.	1274321	Merész Sándor	Csomád	192	163	5 709	35,03	29,74
4.	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1 444	1 238	40 940	33,07	28,35
5.	1270623	Dél-Pest Megyei Mg. Zrt.	Törtel	968	839	27 016	32,20	27,91
6.	1270422	Hunland Farm Kft	Gomba-Felsőfarkasd	1 517	1 196	41 976	35,10	27,67
7.	1271301	Galgamenti Mezőgazdasági Kft	Tura	694	569	18 953	33,31	27,31
8.	1269902	Agro-Taks Kft	Taksony	305	245	7 824	31,93	25,65
9.	1278721	Alexov Milán	Lórév	117	96	2 872	29,91	24,54
10.	1278821	Hraniszláv Szlobodán	Lórév	118	90	2 875	31,94	24,36
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 172	5 949	209 061		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				717	595		35,14	29,15

7.13. TÁBLÁZAT: SOMOGY MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsok	1 741	1 416	52 768	37,27	30,31
2.	1367221	Claessens Mg. Kft.	Somogyszob	1 940	1 623	56 265	34,67	29,00
3.	1367721	Kaposvári Egyetem Tan. és Kísér. Ü.	Kaposvár	45	37	1 304	35,23	28,97
4.	1366401	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Homokszentgyörgy	736	549	20 723	37,75	28,16
5.	1342921	Kapostáj Mg.Term. és Szolg. Zrt.	Zimány	493	412	13 238	32,13	26,85
6.	1348821	Mawa Mg. és Szolg. Kft.	Mosdós	552	473	14 443	30,54	26,17
7.	1367701	Kaposvári Egyetem Tan. és Kísér. Ü.	Kaposvár	46	36	941	26,14	20,46
8.	1341721	Agrária Mg. Zrt	Szentgálaskér	356	281	7 125	25,36	20,01
9.	1359121	Bajomi Agrár Zrt.	Nagybajom	302	257	5 827	22,67	19,29
10.	1372601	Kreitz Zoltánné	Jákó	50	39	880	22,55	17,59
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				6 261	5 123	173 513		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				626	512		33,87	27,71

7.14. TÁBLÁZAT: SZABOLCS - SZATMÁR - BEREK MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1468621	Herceg-Farm Kft	Csaholc	169	143	6 592	46,10	39,01
2.	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 369	1 068	41 423	38,79	30,26
3.	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	655	508	18 626	36,67	28,44
4.	1435701	DOMBKA-2003 Mezőg. Ker. Szolg. Zrt.	Dombrád	537	439	14 681	33,44	27,34
5.	1434121	Bátortrade KFT.	Nyírbátor	1 034	870	28 001	32,18	27,08
6.	1423821	Jándtejt Kft.	Tarpa	307	233	7 841	33,65	25,54
7.	1468021	Tamás Zoltán Farm	Kölcsé	92	77	2 221	28,84	24,14
8.	1467521	Dancsné Orosz Katalin Farm	Tiszavasvári	401	336	9 648	28,71	24,06
9.	1402221	Lónya Tejtermelő Kft	Kemecse	408	359	9 461	26,35	23,19
10.	1433121	Szabadság Mg. Sz.	Tiszalök	473	388	10 811	27,86	22,86
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 445	4 421	149 303		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				545	442		33,77	27,42

7.15. TÁBLÁZAT: JÁSZ - NAGYKUN - SZOLNOK MEGYE

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró	Fejt	Összes napi	Fejési	Istálló-
	azonosítója	megnevezése	címe	tehenlétszáma	tehenlétszáma	tej (kg)	átlaga	átlaga
1.	1544101	Nagyköri Haladás Zrt.	Nagyköri	381	320	11 654	36,42	30,59
2.	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászladány	1 010	902	30 555	33,87	30,25
3.	1540801	Palotási Mg.-i Zrt.	Besenyszög-Palotás	844	675	23 973	35,52	28,40
4.	1504401	Jászapáti 2000.Mg.Zrt.	Jászapáti	1 261	968	35 494	36,67	28,15
5.	1525001	Alattányi Tejtermelő Kft.	Alattány	470	378	13 143	34,77	27,96
6.	1504521	Jászberényi Kossuth Zrt.	Jászberény	441	360	12 294	34,15	27,88
7.	1549201	Kunmadarasi Mg. Kft.	Kunmadaras	111	95	2 990	31,47	26,94
8.	1545501	Petrik Magánteherészeti	Újszász	68	60	1 810	30,17	26,62
9.	1535701	Nagykun 2000 Mg. Zrt.	Kisújszállás	457	367	12 126	33,04	26,53
10.	1512021	Kenderes 2006 Kft.	Kenderes	332	279	8 711	31,22	26,24
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 375	4 404	152 749		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				538	440		34,68	28,42

7.16. TÁBLÁZAT: TOLNA MEGYE

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró	Fejt	Összes napi	Fejési	Istálló-
	azonosítója	megnevezése	címe	tehenlétszáma	tehenlétszáma	tej (kg)	átlaga	átlaga
1.	1637921	Milkmen Kft.	Paks - Földespuszta	842	668	25 137	37,63	29,85
2.	1634521	Kocsolai Mezőgazdasági Szöv.	Kocsola	438	369	12 378	33,55	28,26
3.	1637301	Szekszárd Zrt.	Tengelic-Kajmádpuszt	646	530	16 961	32,00	26,26
4.	1605301	"100 % Tej" Mg.Ker. és Szolg. Kft.	Tolnanémedi	156	132	3 946	29,89	25,29
5.	1638201	Zsidi János	Bogyszló	187	164	4 662	28,43	24,93
6.	1608421	Bát-Tej Kft.	Báta	266	220	6 548	29,77	24,62
7.	1603001	Teveli Zrt.	Tevel	407	335	9 951	29,70	24,45
8.	1634121	Haladás Mg. Szövetkezet	Németkér	257	205	5 672	27,67	22,07
9.	1611421	Paksi Dunamenti Zrt.	Paks	416	327	8 731	26,70	20,99
10.	1625001	Felsőnárai Agrár Kft.	Felsőnára	316	248	6 281	25,33	19,88
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 931	3 198	100 266		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				393	320		31,35	25,51

7.17. TÁBLÁZAT: VAS MEGYE

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró	Fejt	Összes napi	Fejési	Istálló-
	azonosítója	megnevezése	címe	tehenlétszáma	tehenlétszáma	tej (kg)	átlaga	átlaga
1.	1719923	Szombathelyi Tang. Zrt	Ják-Felsőnyírvár	663	559	19 182	34,32	28,93
2.	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfal	399	326	11 148	34,20	27,94
3.	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1 094	892	29 716	33,31	27,16
4.	1739924	Szombathelyi Tang. Zrt.	Táplánszentkereszt	903	756	23 590	31,20	26,12
5.	1725021	Körmendi Agrár Kft.	Körmend	299	258	7 454	28,89	24,93
6.	1708701	Pinkamenti Agrár Kft.	Vasalja	367	303	8 715	28,76	23,75
7.	1701321	Celli " Sághegyalja " Zrt.	Cellődmöl	405	348	9 565	27,49	23,62
8.	1711801	Agrár Offa Kft	Ostffyasszonyfa	420	375	9 410	25,09	22,41
9.	1709001	Sárvári Gazda Kft.	Sárvár	167	135	3 692	27,35	22,11
10.	1716401	Kámi Mezőgazda Kft.	Kám	265	222	5 534	24,93	20,88
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				4 982	4 174	128 006		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				498	417		30,67	25,69

7.18. TÁBLÁZAT: VESZPRÉM MEGYE

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró	Fejt	Összes napi	Fejési	Istálló-
	azonosítója	megnevezése	címe	tehenlétszáma	tehenlétszáma	tej (kg)	átlaga	átlaga
1.	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1 336	1 099	43 366	39,46	32,46
2.	1802101	Bovin-Tej Kft.	Gecse	529	447	16 606	37,15	31,39
3.	1847401	Agroprodukt Zrt.	Gic-Hathalom	572	471	16 519	35,07	28,88
4.	1844703	Vicenter Kft.	Deveser	545	455	15 246	33,51	27,97
5.	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1 599	1 285	44 250	34,44	27,67
6.	1808303	Malomsoki Extratej Kft	Malomsok	746	613	20 625	33,65	27,65
7.	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	1 050	831	28 098	33,81	26,76
8.	1835101	Kemenesszentpéteri Agro Kft	Kemenesszentpéter	121	102	3 189	31,27	26,36
9.	1802001	Vaszari Agro-Friz Kft.	Vaszar	299	234	7 871	33,64	26,32
10.	1802622	Tóth Tamás	Súmeg	477	398	12 466	31,32	26,13
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 274	5 935	208 235		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				727	594		35,09	28,63

7.19. TÁBLÁZAT: ZALA MEGYE

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró	Fejt	Összes napi	Fejési	Istálló-
	azonosítója	megnevezése	címe	tehenlétszáma	tehenlétszáma	tej (kg)	átlaga	átlaga
1.	1921921	Miklósfai Mg. Zrt	Nagykanizsa-Miklósfai	571	480	17 432	36,32	30,53
2.	1947121	Kerka-Genetics Kft	Resznek	535	486	15 517	31,93	29,00
3.	1935921	Zal-Agro Zrt	Türje	437	373	11 934	32,00	27,31
4.	1948821	Tyrol Mezőgazdasági és Szolg. Kft	Zalaszentiván	338	276	8 964	32,48	26,52
5.	1915621	Taxbi Kft	Hottó	1 071	889	27 557	31,00	25,73
6.	1950501	Georgikon Tanüzem Nonprofit Kft	Keszthely	36	31	685	22,10	19,03
7.	1947901	Balaskó Mg. Kft.	Pókaszeptek	280	212	4 932	23,27	17,62
8.	1935322	Backo Kft	Pótréte	340	270	5 490	20,33	16,15
9.	1947801	Losonci László	Vindornyaszlós	71	48	1 023	21,31	14,41
10.	1910121	Mandl Mg. és Szolg. Kft	Zalalöv	223	182	2 970	16,32	13,32
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 902	3 247	96 505		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				390	325		29,72	24,73

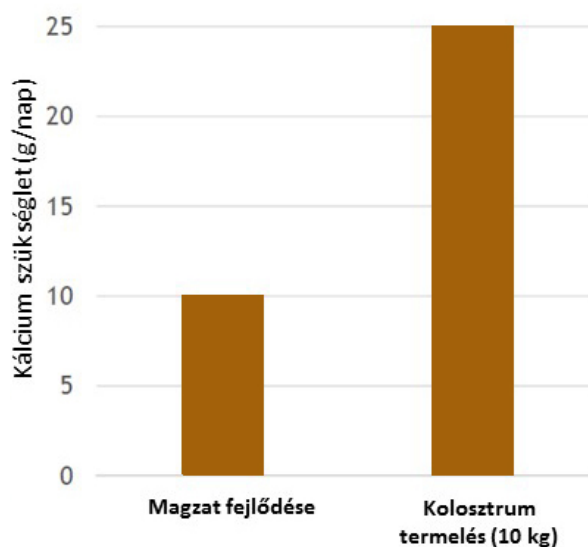
MAGZATBUROK- VISSZAMARADÁS III.

Dr. Dégen László
Dr. Monostori Attila
Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

Végül, de nem utolsósorban, nézzük át a hipokalcémiának, mint a magzatburok-visszamaradást kiváltó legfontosabb takarmányozási tényezőnek a szerepét.

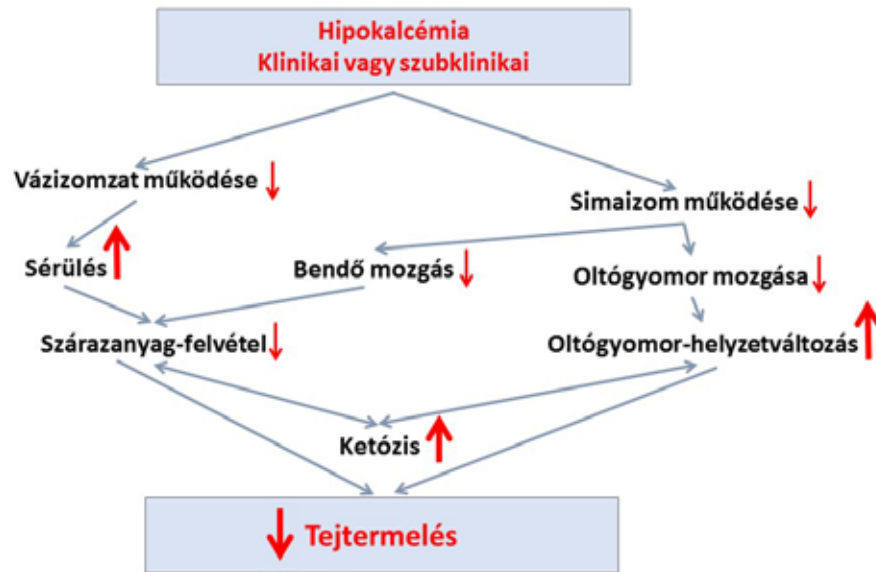
Reinhardt és mtsai szerint a klinikai hipokalcémia előfordulási gyakorisága 5-7%-ra tehető, míg a szubklinikai formáé üszőelléseknél 25% körüli, a többször ellett teheneknél 40% feletti. **A hipokalcémiás állapot stresszorként hat a tehenre.** A tehenek kortizol szintje 3-4-szeresére emelkedik az ellést megelőzően. A szubklinikai hipokalcémiás tehenek kortizolszintje 5-7-szerese lehet az ellés napján, míg a tipikus ellési bénulásban (klinikai hipokalcémiában) szenvedő tehenek kortizolszintje 10-15-szöröse lehet az ellés előtti kortizolszintnek (Horst és Jorgensen, 1982). A hipokalcémia (ellési bénulás) esetén a kalcium koncentrációja lecsökken, tipikusan 5,0 mg/dl-nél is alacsonyabb értékre, és a homeosztatikus funkció megszűnik. A klinikai tünetek a következők: tántorgás, hideg fülek, az állat fekszik, fejét hátrafesztíti (opisthotonus). A tüneteket 3 kategóriába lehet sorolni: 1. stádium, korai tünet anélkül, hogy lefeküdjön; 2. stádium, lefeküdt, de még nem az oldalára; 3. stádium, oldalára fekszik és súlyosan levert. A kalciumnak fontos szerepe van a csontszövet felépítésében, a sima izom működésében, az idegrendszeri működésben, valamint a megfelelő immunválaszban is.

1. ÁBRA CA-SZÜKSÉGLET ELLÉS KÖRÜL

House és Bell, 1993; Geoff és mtsai., 1997; Reinhardt és mtsai, 2011.

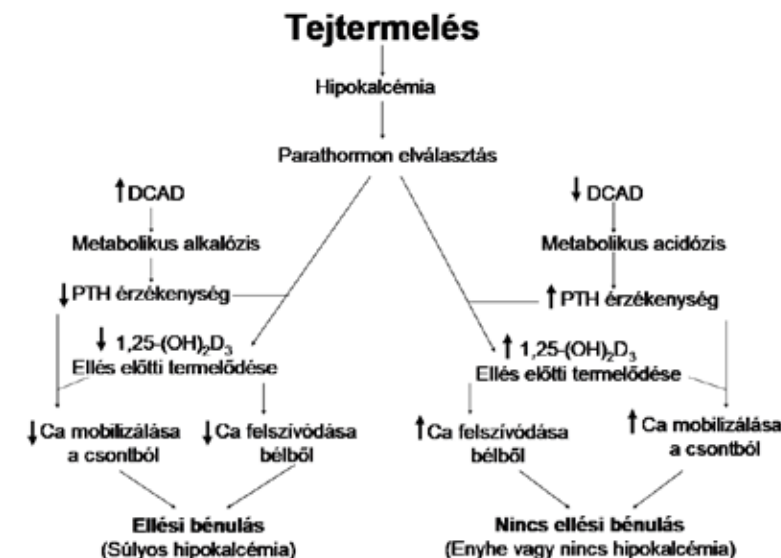
A kolosztrum és a tej nagyon sok kalciumot tartalmaz. A laktáció elején a tehennek a csontokból kell mobilizálni, annak érdekében, hogy fedezze a megnövekedett szükségletét. A tehen általában negatív Ca egyensúlyban van a laktáció első két hónapjában. Sikertelen akkor az adaptálódás, ha a Ca-szint a szérumban kevesebb, mint 8,5 mg/dl. A klinikai forma az állomány 5%-át érinti, de a többször ellett tehenek között a szubklinikai hipokalcémia előfordulása elérheti a 47%-ot (House és Bell, 1993; Geoff és mtsai, 1997; Reinhardt és mtsai, 2011.).

Szubklinikai hipokalcémiának nevezzük, amikor alacsony lesz a vér Ca koncentrációja (kevesebb, mint 8,5 mg/dl 12-24 órán keresztül) anélkül, hogy az ellési bénulás klinikai tünetei kialakulnának. Az ellés körüli hipokalcémia kialakulásának fő oka a tömegtakarmányok magas K tartalma miatt kialakuló metabolikus alkalózis. A magas pH-jú vér csökkenti a parathormon (PTH) működését, emiatt a Ca nem mobilizálódik a csontokból, valamint nem termelődik 1,25-dihidroxi-D3-vitamin sem. További

okként a hipomagnézia tehető felelőssé. A magnézium hiányában csökken a parathormon szekréciója és romlik a szövetek parathormonnal szembeni érzékenysége. A magnézium hiánya a metabolikus alkalózistól függetlenül megakadályozza a parathormon működését. További oka lehet a hipokalcémiának a túl sok foszfor bevitel az előkészítő időszakban, ami gátolja a vese 1,25-dihidroxi-D3-vitamin szintézisét.

3. ÁBRA A DCAD HATÁSA A HIPOKALCÉMIA KIALAKULÁSÁRA

Horst és mtsai.. 2005.

DCAD ÉS A VÉR KÁLCIUMTARTALMA ELLÉSKOR

A laktáció kezdetével hirtelen megnövekszik a vérből kivonható Ca iránti igény a tejtermeléshez. Ha a vér Ca tartalma nem pótlódik a csontból mobilizálódott, vagy a bélből felszívódott Ca-ból olyan gyorsan, mint ahogy csökken, akkor a tehenek hipokalcémiások lesznek, és némelyikükön ellési bénulás jelentkezik. A másik nagyon fontos felismerés, hogy enyhe metabolikus alkalózis esetén

(magas DCAD érték) a tehén csökkent mértékben képes fenntartani a vér Ca szintjét elléskor, mivel a szöveteknek csökken a PTH-nal szembeni válasza (Goff és Horst, 1991; Philippo és mtsai, 1994). Ennek következtében a PTH nem tudja kifejteni a hatását a csontszövetben, és nem lesz hatékony a Ca mobilizálása.

Az ellés körüli hipokalcémiás állapot kialakulásának csökkentése érdekében az előkészítő adagban használhatunk anionikus sókat. Ezek szakszerű használatával az adag DCAD értékét csökkentve, kompenzált metabolikus acidózist hozhatunk létre. Az ellés körül kialakuló hipokalcémia megelőzésében nélkülözhetetlen, hogy az adag kation szintjét csökkentsük – különösen a káliumot – és növeljük az adag aniontartalmát. Ez egy kompenzált metabolikus acidózist indukál a tehénben, és visszaállítja a PTH működőképességét, hogy az szabályozni tudja a vér Ca szintjét. A vemhesség késői szakaszában elődleges cél, hogy alacsony (kevesebb, mint 5 meq/100 g szá.) vagy negatív DCAD értéket érjünk el az adagban. Ha minimalizálni tudjuk a hipokalcémia előfordulását, akkor ezzel csökkenthetjük az egyéb, ezzel kapcsolatban lévő metabolikus anyagcsere-forgalmi problémákat, úgymint a magzatburok-visszatartást, oltógyomor-áthelyeződést és a méhgyulladást. Amikor nem lehet a K és Na tartalmat kellőképpen csökkenteni, akkor az adag anionokkal (klorid,

szulfát) történő kiegészítésével lehet a DCAD értékét csökkenteni. A cél ilyenkor a (-5) – (-10) DCAD elérése annak érdekében, hogy javítsuk a tranzíciós tehén egészségi állapotát és teljesítményét (Beede; 2012). Némely adag K tartalma azonban annyira magas, hogy még az anionikus kiegészítés sem képes megakadályozni a hipokalcémiás állapot kialakulását elléskor.

A kompenzált metabolikus acidózissal csökkenthetjük a hipokalcémiás esetek számát és súlyosságát. A vizelet pH-ja közvetlen összefüggésben van az etetett adag DCAD értékével. Spanghero (2004) kifejlesztett egy modellt, amellyel a vizelet pH és a vér pH-értéke előre jelezhető a DCAD felvétel ismeretében. Ajánlott az ellés előtt álló tranzíciós tehének vizelet pH-ját megmérni a beállított DCAD hatékonyságának ellenőrzése érdekében. Az általánosan elfogadott vizelet pH ajánlás az előkészítő csoportban holstein tehének részére 6,2-6,8, jersey-nél egy kicsit alacsonyabb (6,0-6,4).

A HELYESEN BEÁLLÍTOTT DCAD ÉRTÉKET A VIZELET PH MÉRÉSÉVEL ELLENŐRIZHETJÜK:

10 tehénből vett vizeletminta alapján a következő skenáriókkal találkozhatunk:

1. pH $6,3 \pm 0,6$
>> *megfelelő, ez volt a cél*
2. pH $7,4 \pm 0,5$
>> *növelje az anionikus sók mennyiségét, várjon 3 napot és ellenőrizze újra*
3. pH $5,2 \pm 0,5$
metabolikus acidózist okozott, amit az állatok már nem képesek kompenzálni
>> *csökkentse az anionikus só mennyiségét, ellenőrizze 3 nap múlva*
4. 4 tehénnél pH 5,2 és 6 tehénnél pH 7,8
Azok a tehének, amelyeknél 5,2 volt a pH, jól ettek reggel, de nem fognak jól enni délután a kompenzáció

nélküli acidózisuk miatt. Amelyeknél 7,8 volt a pH, azok tegnap nem ettek, mert kompenzáció nélküli acidózisuk volt, de valószínűleg ma jól fognak enni és holnapra megint kompenzáció nélküli acidózisuk lesz.

>> *csökkentse az anionikus só mennyiségét, ellenőrizze 3 nap múlva*

>> Egy tehén miatt ne változtasson az adagon! (Goff J.P., 2008)

A jól beállított alacsony kation-anion egyensúlyú adag (DCAD) az előkészítőben kompenzált metabolikus acidózist indukál, ami segít megelőzni a hipokalcémiát, csökkenti a magzatburok-visszamaradást és javítja a reprodukciós eredményeket (Wilde, 2006).

A DCAD ÉRTÉKÉNEK KISZÁMOLÁSA

Sanches és Beede (1991) vezette be a kation-anion különbség fogalmát (DCAD), amellyel még pontosabbá tették a kation-anion ionokkal történő számolást. A DCAD kiszámításánál először az ásványi anyagok koncentrációját kell átszámolni meq-re (millimol egyenértékre) a következőképpen (az atomtömeg a periódusos táblázatból vett érték):

$$\text{meq}/100 \text{ g} = \frac{(\text{milligramm})(\text{vegyérték})}{(\text{g atomtömeg})}$$

Például a meq értéke egy olyan adagnak (Na + K) – (Cl + S), amely 0,1% Na-t, 0,65% K-t, 0,2% Cl-t és 0,16% S-t tartalmaz (minimum ajánlás szárazonálló tehének részére; NRC, 1989):

100 mg Na (0,10% = 0,10 g/100g vagy 100 mg/100g), 650 mg K (0,65% K), 200 mg Cl (0,2% Cl), és 160 mg S (0,16% S) található 100 g szárazanyagban.

Ezért ez az adag a következőt tartalmazza:

$$\text{meq Na} = \frac{(100 \text{ mg})(1 \text{ vegyérték})}{(23 \text{ g atomtömeg})} = 4,3 \text{ meq Na}$$

$$\text{meq K} = \frac{(650 \text{ mg})(1 \text{ vegyérték})}{(39 \text{ g atomtömeg})} = 16,7 \text{ meq K}$$

$$\text{meq Cl} = \frac{(200 \text{ mg})(1 \text{ vegyérték})}{(35,5 \text{ g atomtömeg})} = 5,6 \text{ meq Cl}$$

$$\text{meq S} = \frac{(160 \text{ mg})(2 \text{ vegyérték})}{(32 \text{ g atomtömeg})} = 10,0 \text{ meq S}$$

A következő lépés, hogy összeadjuk a kationokat és kivonjuk belőlük az anionokat:

$\text{meq (Na + K)} - (\text{Cl} + \text{S}) = 4,3 + 16,7 - 5,6 - 10 = +5,4 \text{ meq}/100 \text{ g}$ **a szárazanyagban.**

A harmadik cikk végéhez érve megállapíthatjuk, hogy a magzatburok-visszamaradás előfordulásának minimalizálása komplex takarmányozási, állatorvosi és menedzsment feladat. Habár teljesen nem tudjuk megszüntetni a magzatburok-visszamaradást, de a hajlamosító tényezők mérséklésével és az immunrendszer támogatásával csökkenteni tudjuk az előfordulásának gyakoriságát és mértékét.

NE HAGYJA KI!

PARATUBERKULÓZIS VIZSGÁLATOK

INGYEN!

148/2007. (XII. 8.) FVM
rendelet szerint.

Információ:

dr. Monostori Attila

tel.: 20/464-0147

monostori.attila@atkft.hu

www.atkft.hu

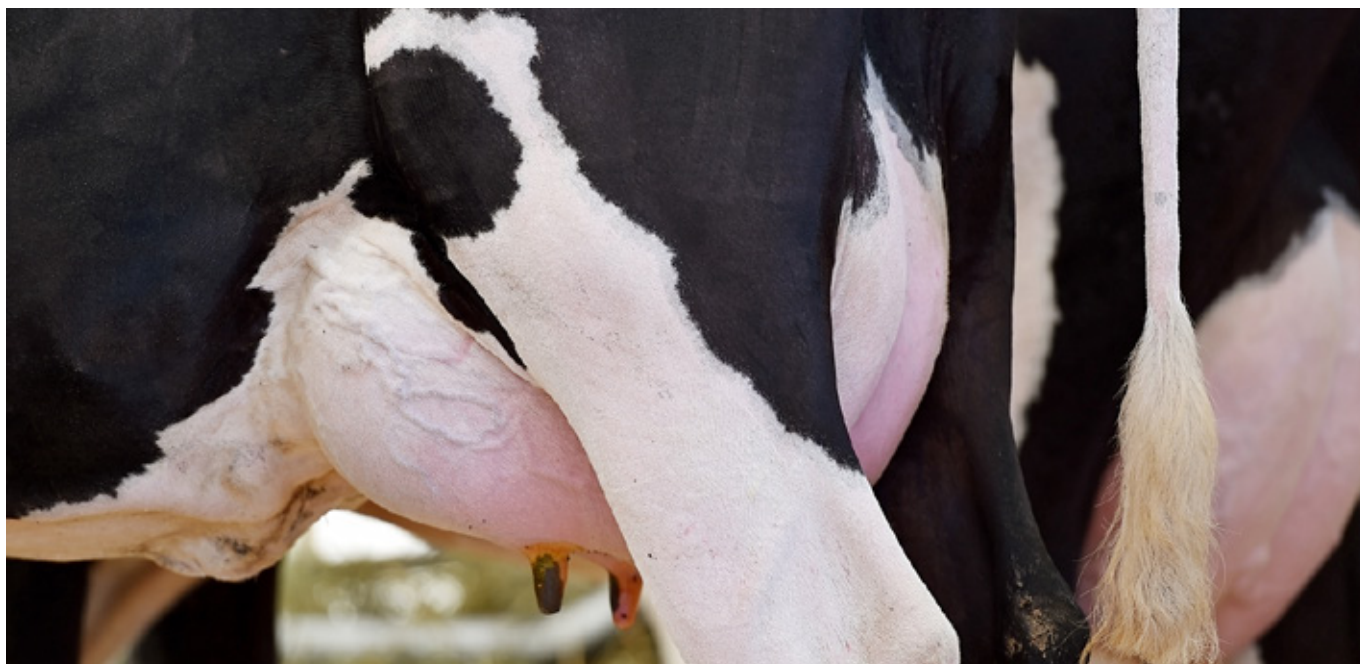
SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT

9. TÁBLÁZAT: A TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLT TEHÉNÉSZETI TELEPEK MEGYÉNKÉNTI MEGOSZLÁSA AZ ÁLLOMÁNY ELEGYTEJ SZOMATIKUS SEJTSZÁMÁNAK TELEPENKÉNTI SÚLYOZOTT ÁTLAGA ALAPJÁN (2018. JÚLIUS)

Megye	Szomatikus sejtszám x ezer / cm ³										Telep
	< 400		401 - 500		501 - 700		701 - 1000		> 1000		
	A telepek száma és százalékos megoszlása										
	telep	%	telep	%	telep	%	telep	%	telep	%	
Baranya	6	37,50	1	6,25	6	37,50	0	0,00	3	18,75	16
Bács - Kiskun	10	30,30	8	24,24	3	9,09	6	18,18	6	18,18	33
Békés	4	11,43	4	11,43	14	40,00	12	34,29	1	2,86	35
Borsod - Abaúj - Zemplén	9	45,00	3	15,00	4	20,00	3	15,00	1	5,00	20
Csongrád	8	38,10	5	23,81	5	23,81	3	14,29	0	0,00	21
Fejér	7	31,82	4	18,18	7	31,82	4	18,18	0	0,00	22
Győr - Moson - Sopron	14	42,42	4	12,12	9	27,27	4	12,12	2	6,06	33
Hajdú - Bihar	15	29,41	11	21,57	11	21,57	12	23,53	2	3,92	51
Heves	1	10,00	3	30,00	3	30,00	1	10,00	2	20,00	10
Komárom - Esztergom	4	44,44	2	22,22	2	22,22	1	11,11	0	0,00	9
Nógrád	1	12,50	2	25,00	3	37,50	1	12,50	1	12,50	8
Pest	11	40,74	2	7,41	5	18,52	8	29,63	1	3,70	27
Somogy	5	45,45	1	9,09	4	36,36	1	9,09	0	0,00	11
Szabolcs - Szatmár - Bereg	9	37,50	1	4,17	7	29,17	5	20,83	2	8,33	24
Jász - Nagykun - Szolnok	14	45,16	3	9,68	8	25,81	3	9,68	3	9,68	31
Tolna	7	22,58	6	19,35	7	22,58	5	16,13	6	19,35	31
Vas	4	22,22	5	27,78	4	22,22	4	22,22	1	5,56	18
Veszprém	4	17,39	4	17,39	7	30,43	5	21,74	3	13,04	23
Zala	7	63,64	1	9,09	3	27,27	0	0,00	0	0,00	11
Összes telep	140		70		112		78		34		434
Összes telep %		32,26		16,13		25,81		17,97		7,83	
összes fejt tehén	54 594		27 341		35 788		22 459		5 426		145 608
összes fejt tehén %		37,49		18,78		24,58		15,42		3,73	

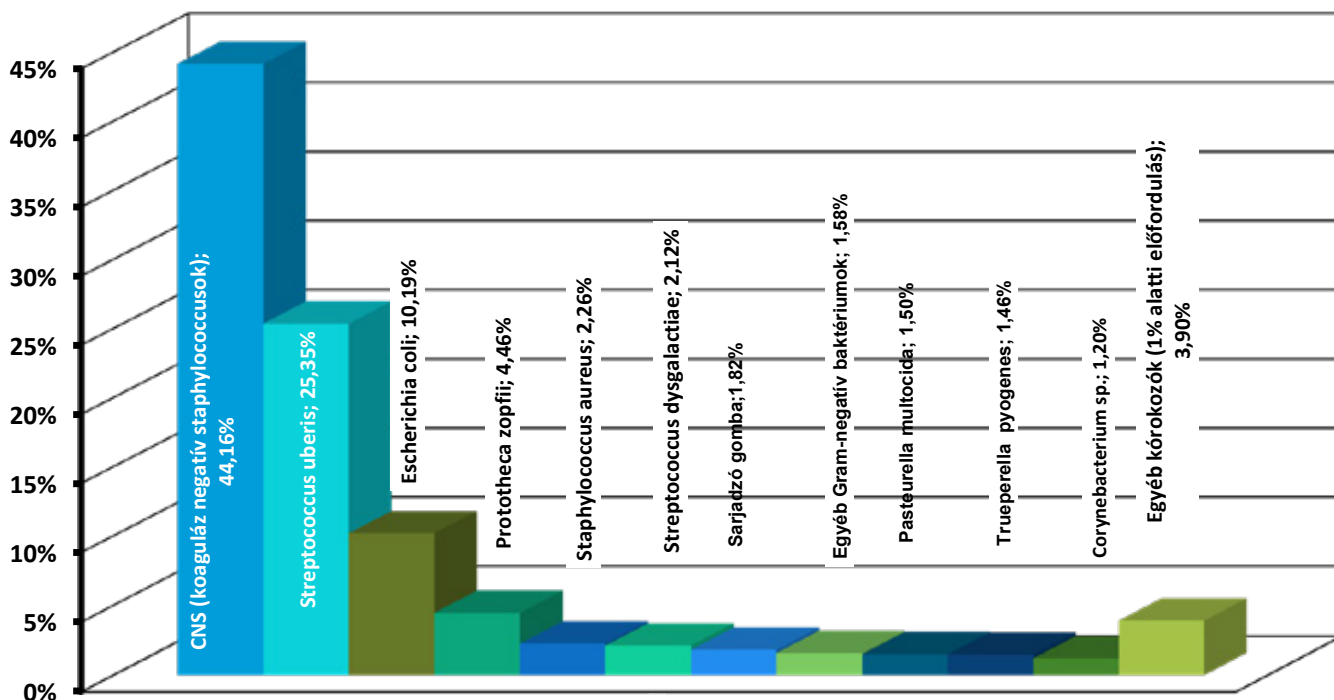
10. TÁBLÁZAT A VIZSGÁLT TEHÉNÁLLOMÁNY MEGOSZLÁSA ÉS TEJTERMELÉSE SÚLYOZOTT ÁTLAG SEJTSZÁM-ÉRTÉKHATÁRONKÉNT (2018. JÚLIUS)

Sejtszám értékhatar x 1000	Fejt tehén	Napi tej kg	
		Összes	Fejési átlag
Kevesebb, mint 100	60 157	2 019 842	33,58
101 - 400	45 304	1 326 229	29,27
401 - 500	5 434	154 921	28,51
501 - 700	7 178	201 227	28,03
701 - 1 000	6 465	181 706	28,11
1 001 - 3 000	13 955	387 847	27,79
3 001 és több	6 528	162 272	24,86
Összesen	145 021	4 434 044	30,58

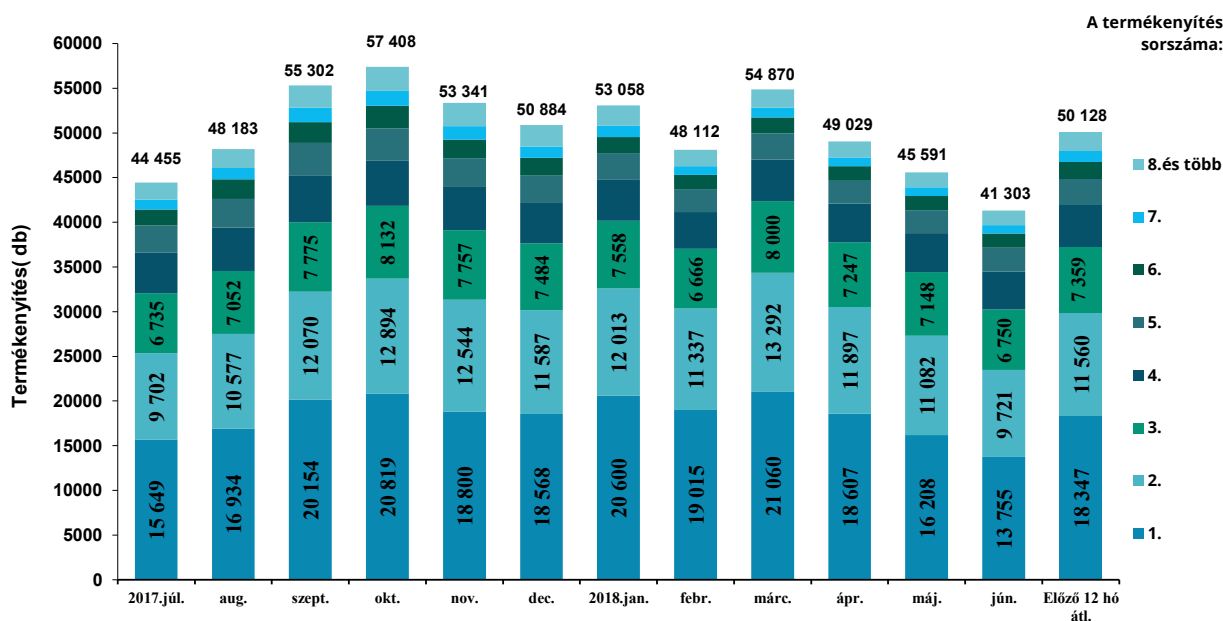
TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA

1. ÁBRA: 2017.AUGUSZTUS 1. ÉS 2018. JÚLIUS 31. KÖZÖTT, A TELJESKÖRŰ VIZSGÁLATOKRA KÜLDÖTT TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA

TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT

2. ÁBRA: AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENEK HAVONKÉNTI TERMÉKENYÍTÉSEINEK SZÁMA ÉS MEGOSZLÁSA A TERMÉKENYÍTÉSEK SORSZÁMASZERINT | VIZSGÁLT IDŐSZAK: 2017.07.01 - 2018.06.30.

TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

8. TÁBLÁZAT: A TEJ KARBAMID-TARTALMÁNAK VIZSGÁLATÁBA BEVONT ÁLLOMÁNYOK MEGOSZLÁSA

ELLENŐRZŐ FEJÉS DÁTUMA: 2018. JÚLIUS
FEJT TEHENEK SZÁMA: 130 578

ELLENŐRZÖTT TEHÉNSZÁM: 160 227
ÉRTÉKELT MINTÁK SZÁMA: 130 084

Megnevezés	Megoszlás	
	(n)	%
Fehérje- és energiahiány	616	0,47
Energiahiány	32 882	25,28
Fehérjetöbblet és energiahiány	6 698	5,15
Fehérjehiány és enyhe energiatöbblet	1 409	1,08
Fehérje- és energiaegyensúly	64 793	49,81
Fehérjetöbblet és enyhe energiahiány	11 755	9,04
Fehérjehiány és energiatöbblet	338	0,26
Energiatöbblet	9 757	7,50
Fehérje- és energiatöbblet	1 836	1,41

2018. JÚLIUS HÓNAPBAN A 437 ELLENŐRZÖTT TELEPBŐL 355;
AZ ELLENŐRZÖTT TELEPEK 81%-A VETTE IGÉNYBE A KARBAMID MÉRÉSI SZOLGÁLTATÁST A FEJT TEHÉNÁLLOMÁNY 90%-ÁRA.

PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK

VEMHESSEGI VIZSGÁLATOK SZÁMA ÉS EREDMÉNYE (2017. JÚLIUS)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
Összes mérés				
2017. 07	939	598	279	62
Tejlaboron keresztül				
	275	127	133	15
Adatfeldolgozáson keresztül				
	664	471	146	47
Vemhességi napok alapján				
0-27 napig	15 NÉ	7 NÉ	6 NÉ	2 NÉ
28-45 napig	261	138	99	24
46-60 napig	90	56	20	14
61 naptól	298	270	21	7

NÉ: NEM ÉRTÉKELT

2017. JÚLIUSI VEMHESÉG VIZSGÁLATOK* EREDMÉNYEI A BEJELENTETT ELLÉSEK ALAPJÁN

VEMHESÉG VIZSGÁLATOK EREDMÉNYE					
Vemhességi szakasz	PAG	Bejelentett ellések alapján megállapított eredmény			
		megoszlás (db)	bejelentés	megoszlás (db)	megjegyzés
Vemhességi napok alapján (PAG) (a bejelentett termékenységtől eltelt napok száma). Vemhességi idő: 285 +/- 14 nap	28-45 napig	138 vemhes	84 egyed	időre ellett	
			12 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	11 egyed korábbi termékenyítésre ellett 1 egyed későbbi termékenyítésre ellett
			42 egyed	nincs ellés	KORAI EMBRIO- MAGZATVESZTÉS???? 12 egyed selejt vagy ellenőrzésből kikerült
		99 üres	99 egyed	üres	5 egyed következő termékenyítésre vemhesült 25 egyed selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			0 egyed	vemhes	0 egyed időre ellett 0 egyed korábbi termékenyítésre ellett
		24 ism.	0 egyed	vemhes	0 egyed időre ellett 0 egyed korábbi termékenyítésre ellett
			24 egyed	üres	2 egyed következő termékenyítésre vemhesült 7 egyed selejt vagy ellenőrzésből kikerült
	46-60 napig	56 vemhes	34 egyed	időre ellett	
			5 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	4 egyed korábbi termékenyítésre ellett 1 egyed későbbi termékenyítésre ellett
			17 egyed	nincs ellés	KÉSŐI MAGZATVESZTÉS???? 6 egyed selejt vagy ellenőrzésből kikerült
		20 üres	20 egyed	üres	0 egyed következő termékenyítésre vemhesült 4 egyed selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			0 egyed	vemhes	0 egyed időre ellett 0 egyed korábbi termékenyítésre ellett
		14 ism.	0 egyed	vemhes	0 egyed időre ellett 0 egyed korábbi termékenyítésre ellett
			14 egyed	üres	0 egyed következő termékenyítésre vemhesült 6 egyed selejt vagy ellenőrzésből kikerült
	61 naptól	270 vemhes	225 egyed	időre ellett	
			26 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	24 egyed korábbi termékenyítésre ellett 2 egyed későbbi termékenyítésre ellett
			19 egyed	nincs ellés	KÉSŐI MAGZATVESZTÉS???? 8 egyed selejt vagy ellenőrzésből kikerült
		21 üres	21 egyed	üres	0 egyed következő termékenyítésre vemhesült 3 egyed selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			0 egyed	vemhes	0 egyed időre ellett 0 egyed korábbi termékenyítésre ellett
		7 ism.	0 egyed	vemhes	0 egyed időre ellett 0 egyed korábbi termékenyítésre ellett
			7 egyed	üres	0 egyed következő termékenyítésre vemhesült 1 egyed selejt vagy ellenőrzésből kikerült

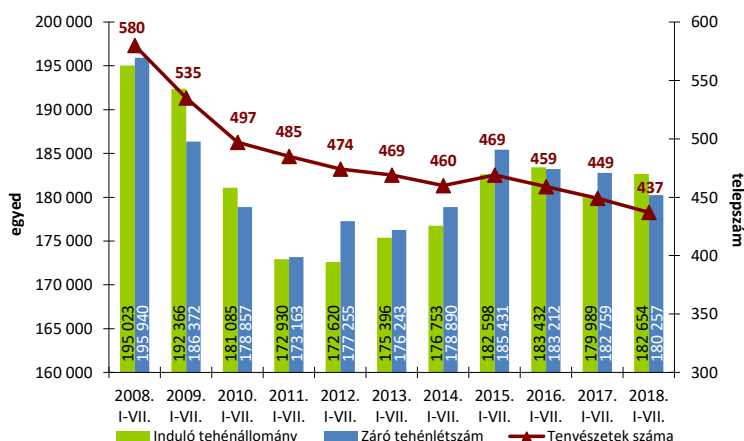
*ADATFELDOLGOZÁSON KERESZTÜL REGISZTRÁLT VEMHESÉG VIZSGÁLATOK
(PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK: VEMHES, ÜRES, ISMÉLT VIZSGÁLAT JAVASOLT)

VEMHESÉGI VIZSGÁLATOK NYILVÁNTARTÁSA (2017. JÚLIUS - 2018. JÚLIUS)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
2017.07.	939	598	279	62
2017.08.	811	419	325	67
2017.09.	590	338	222	30
2017.10.	738	427	266	45
2017.11.	979	627	297	55
2017.12.	767	492	228	47
2018.01.	1107	717	322	68
2018.02.	1099	634	397	68
2018.03.	1321	763	456	102
2018.04.	1196	774	337	85
2018.05.	1204	727	379	98
2018.06.	1104	650	344	110
2018.07.	1110	679	334	97
Összes minta	12965	7845	4186	934

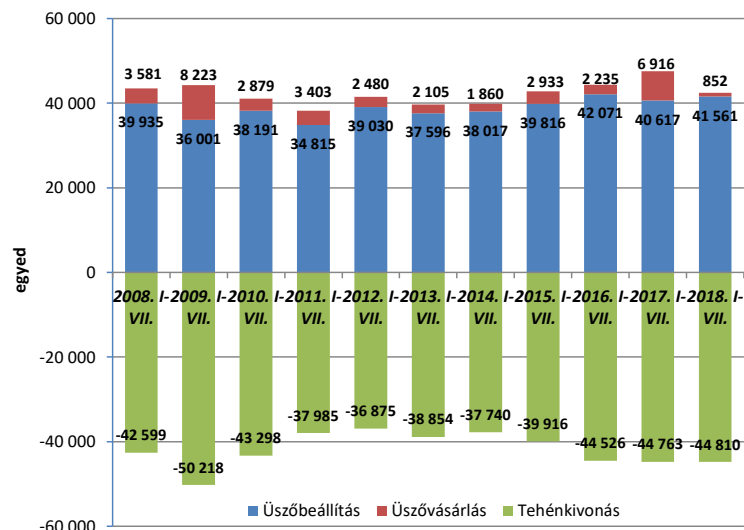
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2008-2018. I-VII. HÓ)

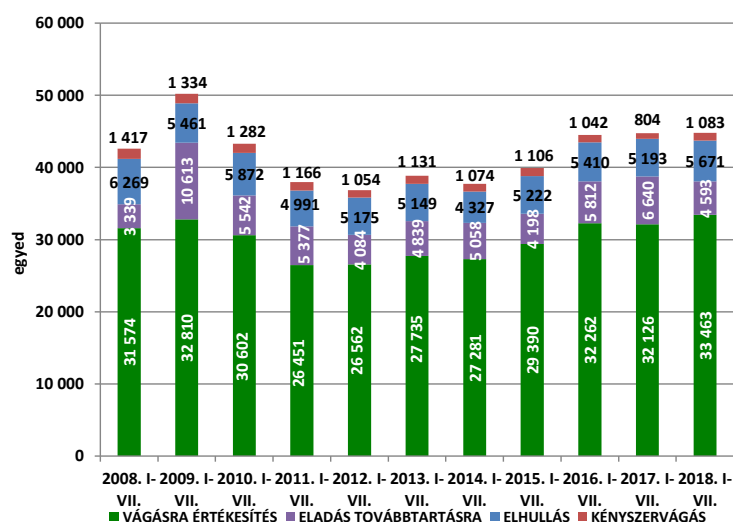
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek és tejhasznú tehenek számának lassú, de folyamatos csökkenése tovább folytatódott 2018 júliusában is. A 437 db tenyészet kettővel kevesebb (-0,5%) az előző hónaphoz képest, ugyanakkor 12-vel kevesebb (-2,7%), mint tavaly júliusban. 2018. július végén 2.502-vel kevesebb (-1,4%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt 24,7%-kal (-143) kisebbedett, de 2008 júliusa óta a záró tehénlétszám ennél kisebb mértékben, 15,7 ezer egyeddel (-8,0%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehénlétszám 338-ról már 412-re nőtt.

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-VII. HÓ)

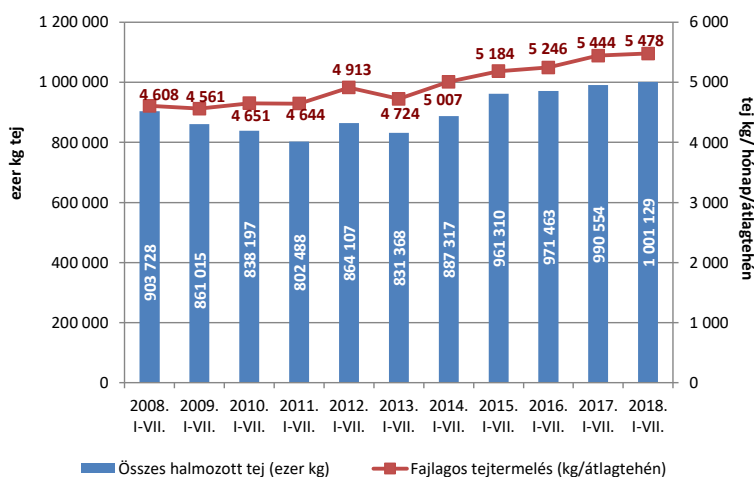
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2017-ről 2018-ra – egy év alatt – érezhetően nőtt (+2.665 tehén; +1,5%), de az állomány 2018 első hét hónapjában már érezhetően zsugorodott (-2.397 egyed; -1,3%). Ennek oka, hogy bár 2018 első hét hónapjában – az állománypótlás szempontjából meghatározó – üszöbeállítások száma nőtt (+944 egyed; +2,3%), ugyanakkor az üszövése száma drasztikusan csökkent (-6.064 egyed; -87,7%) és a tehénkivonások száma is enyhén nőtt (+47 egyed; +0,1%) a tavalyi év hasonló időszakához képest. Mindezek a tényezők együttesen eredményezték a jelentősnek mondható állománycsökkenést 2018 eddigi időszakában.

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-VII. HÓ)

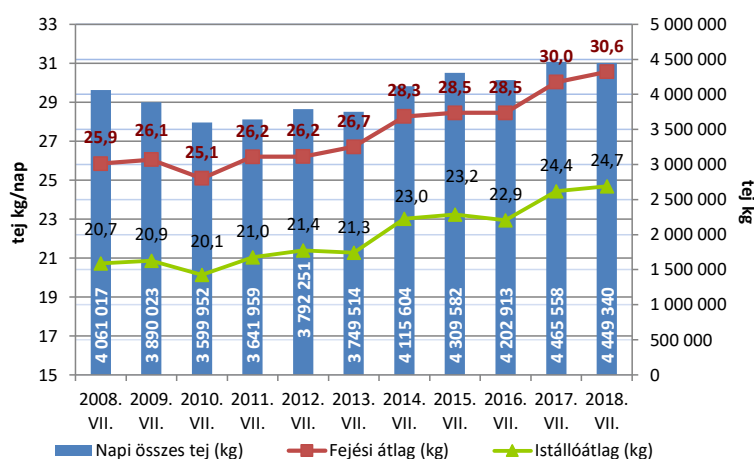

2018 első hét hónapjában az állományból kivont tehenek 74,7%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 33.463 volt), ami rekordarányának számít. A tehénkivonások 2,4%-áért (1083 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami alacsony arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 12,7%-a (5.671 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya alacsony volt (10,2%, 4.593 egyed). 2018 első hét havában az induló tehénállomány 18,3%-át selejtezték, 0,6%-át kényszervágták, 3,1%-a elhullott, 2,5%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 24,5%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos arálynak tekinthető.

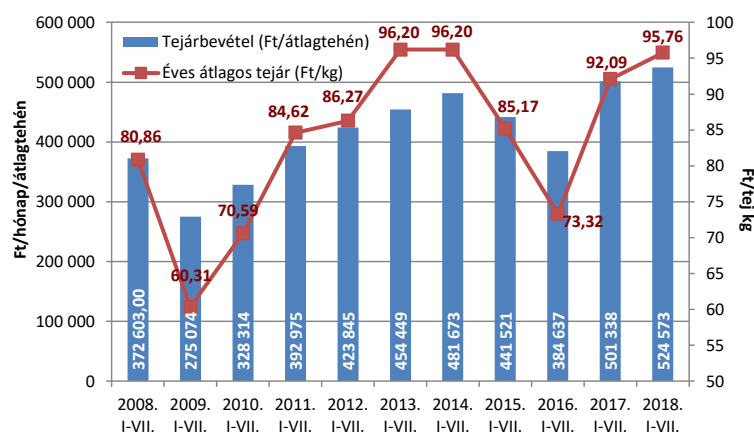
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBN (DB, 2008-2018. I-VII. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBN (2008-2018. VII. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBN (2008-2018. I-VII. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2018 első hét hónapjában az elmúlt 10 év alatt a legnagyobb volt, meghaladta az 1 milliárd kg-ot, aminek elsődleges oka a fajlagos tejtermelés 5,47 ezer kg fölé történő emelkedése volt a vizsgált időszakban. 2017 első hét havához képest a fajlagos tejtermelés +34 kg-mal (+0,6%) nőtt, de az összes halmozott tejtermelés ennél nagyobb mértékben emelkedett (+10,6 millió kg, +1,1%). 2008 és 2018 júliusa között a fajlagos tejtermelés növekedése 18,9%-os (!) volt (+870 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben 97,4 millió kg-mal (+10,8%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe zsugorodása miatt.

2018 júliusában a napi összes tejtermelés mind az előző hónaphoz képest – az évközi szezonális ingadozásnak megfelelően –, mind a tavalyi év júliusi termeléséhez viszonyítva (–16,2 ezer kg, –0,4%) enyhén csökkent. Ugyanakkor 2017. július havához képest mind a fejési átlag (+0,53 kg, +1,8%), mind az istállóátlag kismértékben nőtt (+0,25 kg, +1,0%), folytatva a sokéves tendenciát. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés közel 388 ezer kg-mal nőtt (+9,6%), a fejési és istállóátlag 4,71, ill. 3,95 kg-mal lett több (+18,2%, ill. +19,1%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető, és közép- és hosszútávon a növekvő trend folytatódására számíthatunk.

A tehenenkénti tejárbevétel 2018 első hét hónapjában 525 ezer Ft volt átlagosan, 4,6%-kal több mint 2017 hasonló időszakában, és az elmúlt 10 év legnagyobb első hét havi bevételeinek felel meg. Ennek elsődleges oka a tejár 4,0%-os éves emelkedése a vizsgált időszakban. 2008 óta a tejárbevétel összesen 40,8%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 18,9%-os és a tej árának 18,4%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2017 februárjától 2018. januárig folyamatosan emelkedett, meghaladva a 100 Ft/litert, de ezt követően csökkenésnek indult és jelenleg 90 Ft/l körül mozog. A nyerstej kiviteli ára több hónapon át tartó csökkenés után az elmúlt két hónapban már érezhetően emelkedett, megközelítette a 100 Ft/l árszintet és így már jelentősen meghaladja a belföldi felvásárlási árat, ami jövőbeli pozitív trendváltást vetít előre a nyerstej árában. Ezt alátámasztja, hogy a globális tejtermékek árak ismét enyhén elkezdtek emelkedni.

Dr. Ózsvári László

Állatorvostudományi Egyetem
Budapest

OLASZ GABONAKEVERÉKEK ÉRTÉKELÉSE MAGYARORSZÁGON

[A 'PÁRATLAN PÁROS' TÖRTÉNETÉNEK ÚJABB EPIZÓDJA]

A 'páratlan páros' témaköréről már korábban írtam. Egy Rómához közeli székhelyű olasz cég zászlajára tűzött egy új koncepciót, amit a 'tömegtakarmány filozófiájának' nevezett el. A céget három szarvasmarha-takarmányozási szakember alapította. Miért tartom fontosnak leírni ezen hátteret? Mert meghatározó a keverékek összetétele szempontjából, hogy akik létrehozták, azok komplex szemlélettel rendelkeznek, és a tehenészetekkel való együttműködés a mindennapjaik része.

Az új koncepció lényege a bendő hatékony működtetése: a *kd* (bendőbeli lebonthatóság) és a *kp* (az áthaladás üteme) közötti egyensúly megteremtése egy keverékszilázs segítségével. Tulajdonképpen a lebontható rost (dNDF) és a nem lebontható rost (uNDF) arányának a beállítása történik ekkor a bendőben. A könnyen lebontható rost gyorsabban halad át, míg a nem lebontható rost lassítja az áthaladás sebességét. *Gondolják csak el, hogy a kukoricaszilázs 180 g emészthető NDF-tartalmával szemben a keverékek dNDF-tartalma 300-400 g/kg sza. Ez önmagában is jelentős különbség.* Ezen emésztés-élettani hatások nem csak a gabona-gabona és gabona-fű keverékekre jellemzőek, a korai betakarítású rozs és a tritikálé (önmagában termesztve) is hasonló funkcióval bír. A keverékek inkább az agrotechnikai jellemzőikkel tűnnek ki az 'egynövényes kultúrák' csoportjából. **Ezen új keverékek inkább kiegészítik a hazai tömegtakarmány-palettát,**

Dr. Orosz Szilvia
Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft., Gödöllő
Piszkerné Fülöp Éva
Kaposvári Egyetem Takarmánytermesztési
Kutató Intézet (Iregszemcse)
Szemethy Dániel
J.O.B.-Feed Kft.

Dr. Hoffmann Richárd
Kaposvári Egyetem,
Agrár- és Környezettudományi Kar, Növénytermesztési és Növényvédelmi Tanszék

mintsem helyettesítenék a már meglévő fajtákat. Mik is ezek a keverékek és mitől újszerűek? Az öntözés rendkívüli költségei miatt az olasz kollégák olyan növénytermesztési stratégiát kerestek, ami kikerüli a meleg nyári időszakot. Ezért őszi vetésű, **nagy hozamú gabonaféléket párosítottak más gabonafélékkel és fűvekkel.** Olaszperjével kezdték 20 évvel ezelőtt a történetet, de Róma mellett ez nem bizonyult sikeresnek, akkor jöttek a képbe a gabonafélék. A szokatlan párosítás és a pillangósok kihagyásának egyik oka, hogy a fehérjét könnyebb pótolni, mint az emészthető rostot. A *kd* érték, azaz a bendőbeli lebomlás szinten tartása nehezebb feladat, mint a fehérjepótlás megoldása. **A 'páratlan páros' esetében tehát a korai betakarítású gabona biztosítja a megfelelő hozamot, a fűféle pedig a magas fehérjetartalom mellett jó rostemészthetőséggel gazdagítja a keveréket.** A fű általában olaszperje. A fű a jelzőnövény, azaz a fű kalászhányása előtt javasolt a keveréket betakarítani, ha első osztályú minőséget szeretnénk kapni friss fejős és nagytejű teheneinknek.

A gabonaféléket egymással kombinálva is értékes keverékeket találhatunk a palettán, amik jó rostminőséget tudnak adni kalászhányás előtt vagy annak kezdetén kaszálva, míg kivételes hozamot képesek nyújtani későbbi fenológiai fázisokban üszőknek. **A legfőbb előny: a választás szabadsága, azaz a kritikus időjárási-műszaki korlátokhoz való alkalmazkodás lehetősége.**

Ha a két legfontosabb paramétert kiemeljük, akkor azt mondhatjuk: amelyik keverék eléri a 60% NDFd érték mellett a 7-9 tonna hektáronkénti szárazanyag-hozamot, az már potenciálisan figyelemre méltó silózási alapanyag. De a magas termelési szintű tehenészetekben a nagytejű csoportokban a 70%-os rostemészthetőség (NDFd₄₈) elérése lenne a cél, hogy a TMR rostemészthetősége (NDFd₄₈) elmozduljon az 55%-ról a 60% irányába. Továbbá, hogy az emészthető rost mennyisége elérje biztonsággal a 170 g/kg szá. értéket (az abrak:tömegtakarmány arány közelítse a 40:60 értéket) úgy, hogy az energiatartalom biztosítsa a 40 liter feletti termelési szint szükségletét még a fogadó csoportban is.

A betakarítási ablak pedig valóban széles. Az ablak szélessége függ a gabonakomponensek egymáshoz viszonyított arányától (tritikálé, árpa, búza, őszi

zab), a fajták tenyésztészeitől (korai, közép vagy késői érésű gabonafajta az adott gabonafélén belül), a fű tenyésztészeitől, és ezek egymáshoz való viszonyától.

Nyilvánvaló, hogy tritikálé, búza, árpa vagy őszi zab esetében a betakarítást később kezdjük, mint a rozsnál (májusbankalászhányásban), amikédevezafonnyasztásnak és az erjedés minőségének. Az ablak pedig nyitottabb, azaz 'kényelmesebb' a betakarítás, mert ez az új párosítás hosszabb ideig tartja a jó rostemészthetőséget. Hátrány, hogy ezután a silókukorica vetése már kihívást jelenthet egyes régiókban, még rövidebb tenésztidő esetében is. Ezért érdemes cirokban is gondolkodni a keverékek után. A double-cropping (kettős termesztés) témáról a nemzetközi rovatban még sokat fogok írni, mert megszülettek az első nyugati cikkek (2-4 év átlagával).

HAZAI KISPARCELLÁS KÍSÉRLET GABONAKEVERÉKEKKEL 2018.

Hat olasz gabonakeverék, egy rozs és egy tritikálé fajta öregedési modelljét vizsgáltuk a Kaposvári Egyetem Takarmánytermesztési Kutató Intézetében (Iregszemcsén) 2018 tavaszán. A kísérletet az EFOP-3.6.3-VEKOP-16-2017-00008 sz. projekt támogatta.

A különböző gabonakeverékek hozzávetőleges faji összetétele az alábbiakban látható:

Dakota (szilázs és széna)

- 3 olaszperje fajta
- 1 búzafajta
- 2 tritikálé fajta
- 2 őszi zab fajta
- 1 árpa fajta

Montana (csak szilázsra)

- 3 olaszperje fajta
- 2 őszi zab fajta

Missouri (csak szilázsra)

- 2 búza fajta
- 2 tritikálé fajta
- 2 őszi zab fajta
- 1 árpa fajta

Texas (csak szilázsra)

- 3 búza fajta
- 3 tritikálé fajta
- 1 árpa fajta

Nebraska (biogázüzemeknek)

- 2 búzafajta
- 3 tritikálé fajta
- 1 árpa fajta

Virginia (csak szénának)

- 3 olaszperje fajta
- 3 őszi zab fajta

A növénytermesztési alapadatok az alábbiak voltak. A kísérletet mély termőrétegű vályog talajon végeztük. Az őszi középmező szántás után az alaptrágyázást követően (szeptember 22., NPK 4:17:30: 300 kg/ha; Pétisó - MAS 27%: 150 kg/ha), a vetés 2017. október 1-jén történt. A vetőmag norma az 1. táblázatban látható. Tavasszal (április 1.) 200 kg Pétisó (MAS 27%)/ha került kijuttatásra. Vegyszeres beavatkozásra nem volt szükség. A hozamméréshez 1 m²-es dobókeretet használtunk, a betakarítás, valamint a mérlegelés kézi erővel történt meg. A parcellák mérete 22 m² volt és 4-es ismétléssel vetettük a keverékeket (egy fajta négy parcellán volt elvetve véletlenszerű elrendezésben). A laborvizsgálatokat 3-as ismétlésszámban végeztük el (keverékenként 3 parcelláról három minta hetente).

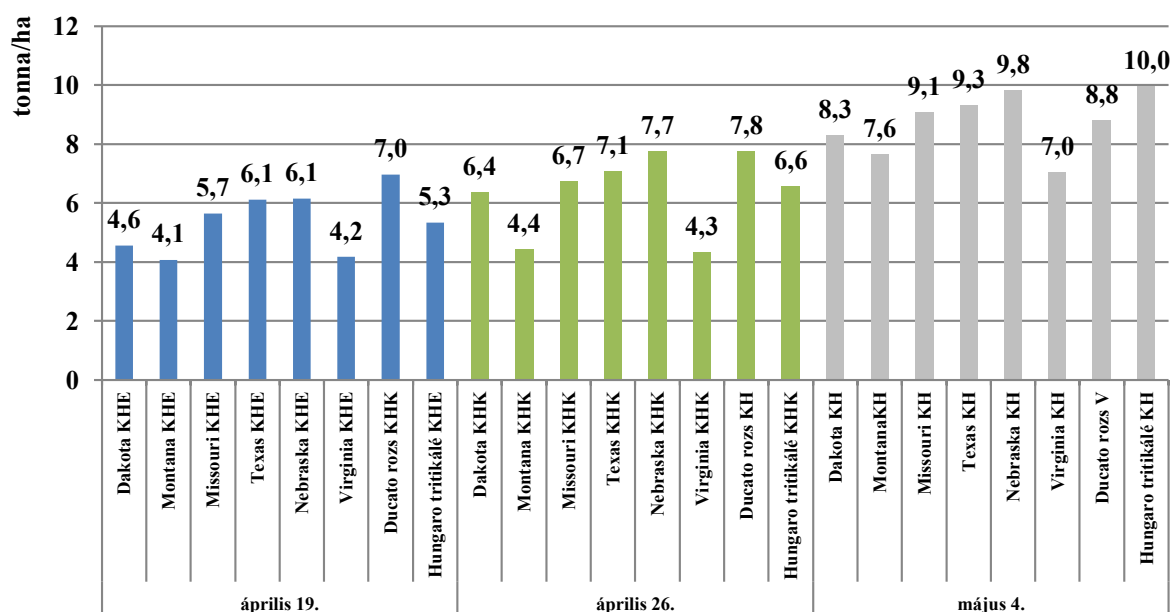
1. TÁBLÁZAT

Keverék, fajta	Vetőmag kg/ha
Dakota (szilázs és széna)	75
Montana (szilázs és széna)	75
Missouri (szilázs)	220
Texas (szilázs)	240
Nebraska (biogáz)	200
Virginia (hay)	75
Rozs (Ducato)	150
Tritikálé (Hungaro)	200

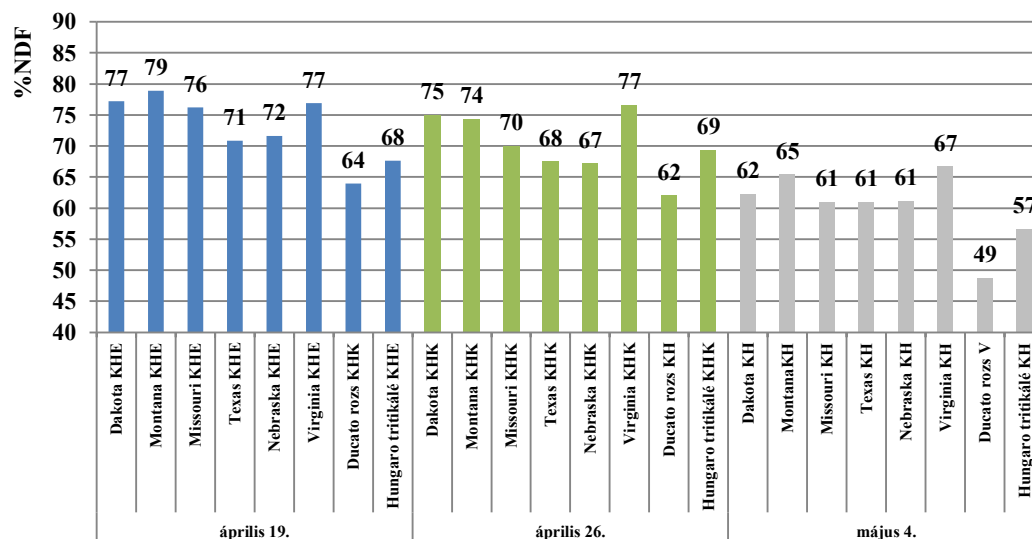
A kísérlet legfontosabb eredményei az 1-4. ábrán láthatóak.

1. ÁBRA GABONAKEVERÉKEK SZÁRAZANYAG-HOZAMA (2018. ÁPRILIS-MÁJUS, n=3, IREGSZEMCSE)

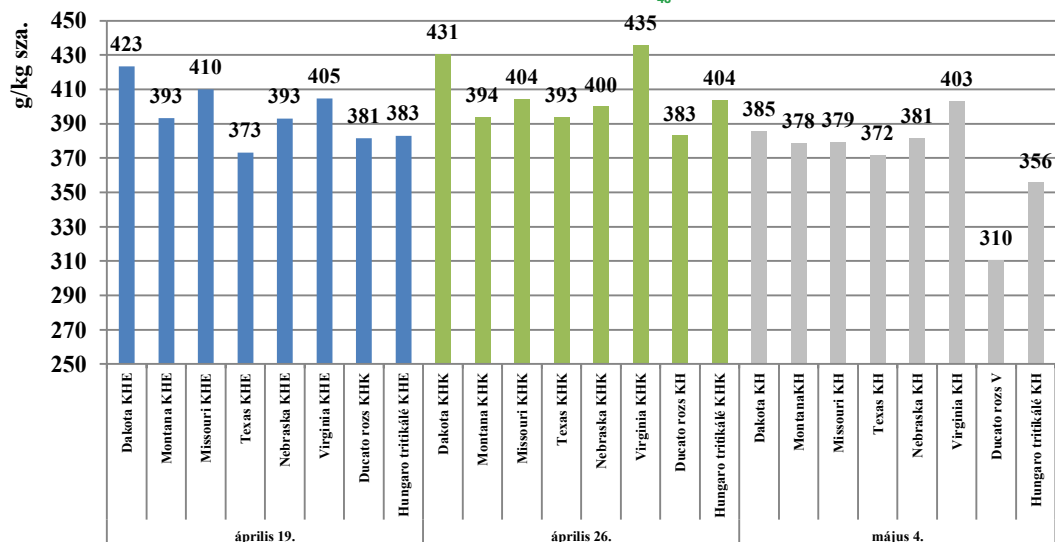
KHE kalászhányás előtt, KHK kalászhányás kezdetén, KH kalászhányásban, V virágzásban

2. ÁBRA GABONAKEVERÉKEK ROSTEMÉSZTHETŐSÉGE - NDF₄₈ (2018. ÁPRILIS-MÁJUS, n=3, IREGSZEMCSE)

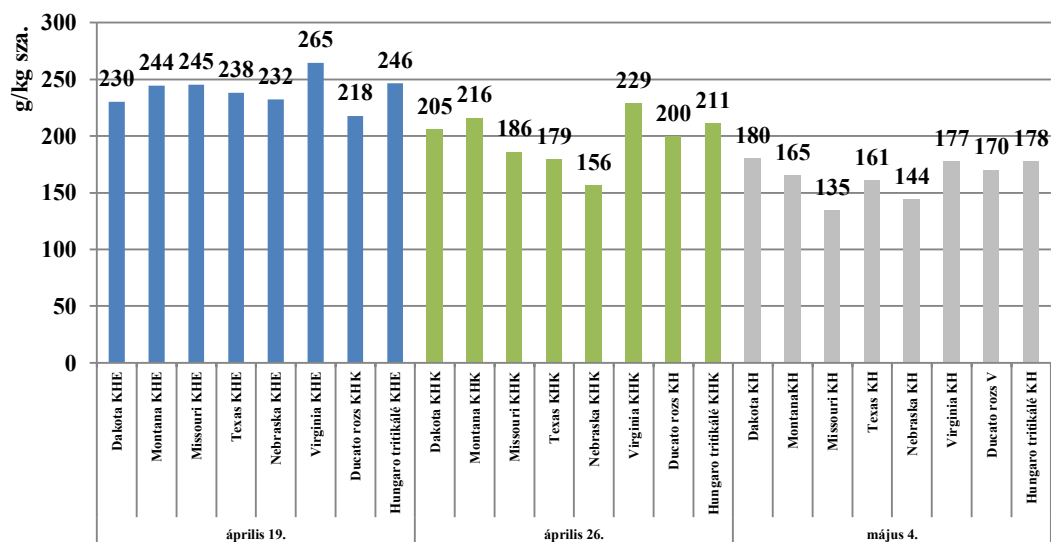
KHE kalászhányás előtt, KHK kalászhányás kezdetén, KH kalászhányásban, V virágzásban

3. ÁBRA GABONAKEVERÉKEK EMÉSZTHETŐ ROSTARTALMA - dNDF₄₈ (2018. ÁPRILIS-MÁJUS, n=3, IREGSZEMCSE)

KHE kalászhányás előtt, KHK kalászhányás kezdetén, KH kalászhányásban, V virágzásban

4. ÁBRA GABONAKEVERÉKEK NYERSFEHÉRJE-TARTALMA (2018. ÁPRILIS-MÁJUS, n=3, IREGSZEMCSE)

KHE kalászhányás előtt, KHK kalászhányás kezdetén, KH kalászhányásban, V virágzásban

Az iredszemcsei kísérlet adatai tanulságosak. A Texasnak korán (kalászhányás előtt) gyengébb volt a hozama, mint a rozsnak, de jobb volt a teljesítménye, mint a tritikálénak önmagában (1. ábra). Emészthetősége a tritikáléval párhuzamosan futott: április végére (kalászhányás kezdetén) érték el együtt a határt, ami még elfogadható, de tovább már nem szabad várni a betakarítással. Ebben az évben a betakarítás ablak egy hét volt: kb. április 15-22. A Dakota rugalmasabb volt, mint a rozs és a tritikálé! Jobban reagált a késői betakarításra, mint a tritikálé. Ebben az évben a betakarítás ablak két hét volt: április 15-30. Korai (KHE) emészthetősége kimagasló (2. ábra)! Azonban nem versenyezhet a Dakota a tritikálé korai hozamával, de „behozza” a lemaradást május elejére. Az adagösszeállítás szempontjából fontos, hogy fiatalon, tehát kalászhányás előtt, kalászhányás kezdetén, de még kalászhányásban betakarítva is kétszer annyi emészthető rostot tartalmaztak a keverékek, mint a viaszérésű silókukorica (3. ábra).

A fehérjetartalom másodlagos szempont, mégis bemutatjuk, mert jól szerepeltek a keverékek (4. ábra). Kalászhányás előtt kimagasló fehérjetartalmat produkáltak, de kalászhányás kezdetén is kedvezően alakultak az értékek. A rozs és a tritikálé azonban ebben a fázisban nagyobb fehérjetartalmú volt.

Ezen keverékek nem konkurensei a rozsnak, mivel később takarítjuk be őket. De a kapott adatok és hazai tapasztalatok szerint társa lehet a tritikálénak: a szélesebb betakarítási ablak, a potenciális hozam, a több-funkciós jelleg és a flexibilitás miatt.

A kísérletet azért terveztük meg és hajtottuk végre, hogy korrekt válaszokat kapjunk a sok-sok kérdésre, ami a keverékekkel kapcsolatban felmerült. Ezen adatsor azonban csak egy év és egy termőhely adatait mutatja be, tehát nem reprezentatív, inkább iránymutató jellegű. Nagy volumenű, önként vállalt munkáról volt szó, ezért köszönettel tartozunk

- a Galgamenti Mezőgazdasági Kft.-nek, akik a vetőmagokat rendelkezésünkre bocsátották,
- a J.O.B.-Feed Kft.-nek (Oláh József és Dr. Bacsur Péter kollégáknak) a vetőmagok logisztikájáért,
- Schönhardt János és Martényi Péter kollégáimnak a fáradságos telepi munka vezényléséért,
- Sándor Gergő kollégámnak, aki a „Szállító” szerepét játszotta a projektben,
- Bárdy Nóra, Lakatos Gábor és Sáfrány Julianna hallgatóimnak a kísérleti téren hullajtott verejtékért, az értő figyelemért és az „önkéntes” vállalkozásért,
- valamint a NIR labor minden dolgozójának Gödöllőn, akik türelemmel vették az akadályokat!

HAMAROSAN BŐVÜL A HAZAI DDGS KÍNÁLAT: BÚZA DDGS

Árendás Edit
Viresol Kft.

Egy új visontai üzem évi 250 ezer tonna búzát dolgoz fel. A gyártási folyamat során vitális glutén, étkezési keményítő, alkohol, módosított keményítő és búza DDGS készül.

A szesz- és keményítőipari melléktermékek közel száz éve állnak a takarmányozás szolgálatában, melyet elsőként kérődzők takarmányozásában használtak fel. A DDGS fehérje minősége igazán jó, de lizin és triptofán tartalma alacsonyabb a hőkezelés miatt. A tejtermelés megemelkedik, amennyiben a DDGS-t összekeverik más, magasabb aminosav tartalmú (lizin, metionin) termékekkel. Ilyenkor jellemzően jobb eredmények is elérhetőek a takarmányozással, mint amikor kizárólag szójadarával biztosított a fehérjeforrás.

A gabonafélékben jelen lévő keményítőt az etanol gyártási folyamata alatt csaknem teljesen fermentálják és a fennmaradó aminosavak, zsírok, ásványi anyagok és vitaminok körülbelül háromszoros koncentrációban vannak jelen a kiindulási anyaghoz képest.

Ezek a tulajdonságok biztosítják a DDGS egyedülálló takarmányozási lehetőségeit a különböző gazdasági haszonállatok számára, mind fehérje kiegészítőként, mind rost- és foszforforrásként (1. táblázat).

1. TÁBLÁZAT A BÚZA ÉS A KUKORICA DDGS ÁSVÁNYIANYAG-ÖSSZETÉTELE

Összetevők	Búza DDGS	Kukorica DDGS
Ca, g/kg szárazanyag	1,7	0,5
P, g/kg szárazanyag	9,5	8,1
Mg, g/kg szárazanyag	3,9	3,2
K, g/kg szárazanyag	12,2	10,4
Na, g/kg szárazanyag	2,2	1,7
S, g/kg szárazanyag	6,2	7,1
Fe, (mg/kg szárazanyag)	275	74
Mn, (mg/kg szárazanyag)	115	14
Zn, (mg/kg szárazanyag)	95	58
Cu, (mg/kg szárazanyag)	12	5

Kérődzők esetén a búza DDGS a bendőben jobban bomlik, mint a kukorica feldolgozás melléktermékei.

A búza DDGS az első hazai búzafeldolgozó üzemi takarmány alapanyag, mely átlag 17-22% fehérje-, 7% nyerszsír- és 13% keményítőtartalmával újabb alternatívát biztosít állattartók és takarmánygyártók számára a takarmány alapanyagok piacán. A kérődzők esetében a takarmányban sok esetben megtalálható kén maradványok gondot okozhatnak, hiszen az állatok takarmánya, illetve ivóvíze egyébként is gazdag szulfátokban. Tekintve, hogy a visontai gyártóüzemben nem kerül kén felhasználásra semmilyen formában, ez az aggodalom a búza DDGS alkalmazása során fel sem merül.

A búza DDGS mindemellett tejelő tehenek tápjában repcedara, napraforgódara vagy szójadara helyettesítésére is használható. Számos kísérlet igazolja, hogy a csere nem befolyásolja a tejtermelés alakulását, illetve a bendőfermentációt megfelelő tömegtakarmány biztosítása mellett. Javasolt bekeverési mennyisége tejelő tehenek esetén 15-20%. Hízómarhák esetén még jobb a helyzet, hiszen 25-30%-ban etetve többlet súlygyarapodást érhetünk el állatainknál.

A búza DDGS minőségéről többszörösen gondoskodnak, hiszen az alapanyagként felhasznált búza kizárólag ellenőrzött hazai növénytermesztőktől kerülhet a gyártó üzemébe. A búza minőségét, toxintartalmát a legmodernebb minőségellenőrzési rendszerek alkalmazásával, a gyárba való beléptetéskor külön is ellenőrzik. Ezt követően a búza DDGS előállítása során minden fontosabb fázisnál történik mintavétel és vizsgálat. Így biztosítják, hogy csak kifogástalan minőségű végtermék kerüljön a partnerekhez.

XVIII. NEMZETKÖZI SILÓZÁSI KONFERENCIA

2018. JÚLIUS 24-26. | BONN, NÉMETORSZÁG

A nemzetközi silózási konferencia története az 1970-es évekre nyúlik vissza. Akkor még csak egy kerekasztal beszélgetés volt, elsősorban az Egyesült Királysághoz tartozó szakértőknek. A konferencia 1999-ben vált nemzetközivé, amikor Svédország volt az első, nem angolszász szervező. Napjainkban már a világ minden tájáról érkeznek kutatók erre a találkozóra.

- 1970 I. - Edinburgh, Skócia, UK
- 1972 II. - Hurley, UK
- 1974 III. - Edinburgh, Skócia, UK
- 1976 IV. - Hurley, UK
- 1978 V. - Ayr, Skócia, UK
- 1981 VI. - Edinburgh, Skócia, UK
- 1984 VII. - Belfast, Észak-Írország, UK
- 1987 VIII. - Hurley, UK
- 1990 IX. - Newcastle, UK
- 1993 X. - Dublin, Írország
- 1996 XI. - Aberystwyth, Wales, UK
- 1999 XII. - Uppsala, Svédország
- 2002 XIII. - Auchincruive, Skócia, UK
- 2005 XIV. - Belfast, Észak-Írország, UK
- 2009 XV. - Madison, Wisconsin, USA
- 2012 XVI. - Hämeenlinna, Finnország
- 2015 XVII. - Piracicaba, Brazília
- 2018 XVIII. - Bonn, Németország

A XVIII. Nemzetközi Silózási Konferenciát Bonnban Karl-Heinz Südekum professzor úr és 20 fős szakmai csapata szervezte meg idén. Ismét grandiózus volt a megjelenés,

mert 34 ország képviseltette magát, 350 résztvevővel. A meghívott előadók 10 plenáris előadást tartottak és 26 önkéntes előadás hangzott el, továbbá 195 poszter készült a konferenciára. A beküldött anyagokat egy 24 fős (reviewers) bizottság ellenőrizte, ami egyedülálló teljesítmény.

A tudományos program dióhéjban. A szekciók nyitó előadásokkal kezdődtek, felkért neves előadókkal, ezt követte néhány rövidebb előadás és a poszterszekció az adott témán belül:

‘Újdonságok a silózási kutatásban’ szekció:

J.M. Wilkinson/R.E. Muck: A silózás jövője. Lehetőségek és kihívások

‘Ökonómia és technológia’ szekció:

D. Davies/G. Borreani: A szilázsok minőségének monitorozása a szántóföldtől az asztalig

‘Mikrobiológia’ szekció

J.P. Tamang: Erjesztett élelmiszerek a világban: Ethno-mikrobiológia

T.A. McAllister: A silózási adalékanyagok fejlesztésének molekuláris biotechnológiája és a szilázs mikrobiális ökológiájának leírása

‘Statisztika és kísérleti elrendezés’ szekció

B. Kroschewski: Statisztika és kísérleti elrendezés a silózási kutatásban

‘Gázemisszió (kibocsátás) és illékony szerves anyagok’ szekció

S. Hafner: Illékony szerves anyagok: forrás, kibocsátás, csökkentés

'Melléktermékek' szekció

'Silózási adalékanyagok' szekció

T.M. Pauly/U. Wyss: A silózási kísérletek módszertana és a silózási adalékanyagok hatása

'Erjesztett takarmányok monogasztrikus állatoknak' szekció

K. Schedle: Erjesztett takarmányok sertésnek és baromfinak

'A szilázsok felhasználása, takarmányozás' szekció:

K. Kalscheur: A nagytejű tehének takarmányozása szilázsokkal. Korlátok és lehetőségek

'Silózás a trópusokon' szekció:

J. Daniel: Silózás és szilázsztatás trópusi területeken

A korábbi konferenciákat szervező professzorokból áll a 'mag': ez a nem hivatalos bizottság dönti el, hogy hol lesz a következő konferencia. Ikonikus alakok ők: Prof. Roger Wilkins (IGER, Devon, UK), Prof. Mike Wilkinson (Nottinghami Egyetem, UK), Prof. Keith Bolsen (Kansasi Egyetem, USA), Prof. Richard Muck (Wisconsini Egyetem, USA), Marketta Rinne asszony (Helsinki Egyetem),

Prof. Nussio (Sao Paulo-i Egyetem, Mezőgazdaságtudományi Kar). Bárki jelentkezhet a silózási konferencia megszervezésére, de csak arra érdemes kutatócsoportok kaphatják meg a megtisztelő feladatot. Sajnálatos módon az európai kutatócsoportok egyre inkább háttérbe szorulnak, mivel a nagyhírű és gyakorlati tapasztalattal rendelkező kutatók lassan nyugdíjba vonulnak. A konferencia előtt és után 5 szakmai kirándulásból választhatott a látogató:

KELET-NÉMETORSZÁG: BERLIN-BONN SZAKMAI ÚT

- **városnézés** Berlinben, Torgauban, Lipcsében
- **teleplátogatás:**
 - o két szarvasmarhatelep (4000-8000 ha terület, biogáz üzem, 1000-2500 tejelő tehén, 15 fejőrobot - 2017 (http://www.agt-eg.de/agriculture_start.php, www.seydaLand.net)
- **üzemlátogatás:**
 - o cukorgyár-látogatás (Zeit), <http://www.suedzucker.de/en/>
 - o Annaburger nevű cég: mezőgazdasági szállítójárművek bemutatója
 - o Szász Állami Hivatal: silózási kísérletek bemutatója

Agt Agrar GmbH (Trebbin, Németország)

ÉSZAK-NÉMETORSZÁG: HAMBURG-BONN SZAKMAI ÚT

- **városnézés** Hamburgban
- **teleplátogatás:**
 - o tejelő szarvasmarha telep Wahlstedtben - Gut Hülsenberg. A telep a **Schaumann** cég kutatás-fejlesztéssel foglalkozó referenciatelepe, továbbá van biogázüzeme is (<http://www.guthuelenberg.de>)
 - o tejelő szarvasmarha telep Kielhez közel (Felm)
 - o bio tejelő telep sajtüzemmel és sajt bemutatóval, Schleswig Holstein <http://www.backensholz.de>
- **üzemlátogatás:**
 - o a **Krone gyárüzemében** Spelle-ben, Alsó Szászországban (<http://www.krone.de>)

Krone gyárüzem (Spelle, Németország)

NYUGAT-NÉMETORSZÁG: BONN KÖRÚT

- **városnézés:**
 - o Xanten (római kori archeológiai park)
 - o "Wunderland" Kalkar
- **kutató központ látogatás:**
 - o Észak-Rajna Westfália kutatási és képzési központjának mezőgazdasági részlege "Haus Riswick" (<http://www.riswick.de/>)
- **üzemlátogatás:**
 - o 2 órás látogatás a **Claas gyárüzemében** és a gépmúzeumban Harsewinkel-ben (<http://www.claas.de/unternehmen/claas-de/standorte/harsewinkel>)

Claas gyárüzem (Harsewinkel, Németország)

DÉL-NÉMETORSZÁG: BONN-MÜNCHEN SZAKMAI ÚT

- **városnézés és kastélylátogatás:**
 - o Heidelberg (várromok)
 - o Fekete Erdő
 - o Neuschwanstein vára, Bajor Alpok
 - o Andechs monostor
 - o München
- **teleplátogatás:**
 - o biogazdaság gyepekísérletekkel és legeltetéssel
 - o családi gazdaság (tej és sajt készítés) Allgäu közelében (<http://www.walder-kaeskuche.de>)
 - o családi gazdaság Ammer közelében
- **kutató központ látogatás:**
 - o Baden-Wuerttembergi mezőgazdasági kutatóközpont (szarvasmarhatartás, gyepgazdálkodás, tejtermelés-technológia, vad- és halgazdálkodás). 90 kísérleti tehén. LAZBW Aulendorf
 - o Bajor Állami Mezőgazdasági Kutatóközpont: Grub kísérleti gazdaság 125 tehén és hízóbika a kísérleti gazdaságban, silózási kísérletek

A konferencia gálavacsoráját a Rajnán egy hajón költöttük el. Több mint 300 résztvevő volt együtt a hajón, ami sokat segített a nemzetközi kapcsolatok 'kötetlen' építésében.

A következő konferencia Kínában lesz, 2021-ben. Ha eddig azt írtam, hogy grandiózus volt a konferencia, akkor a kínai csapat által felkínált csomagra már nehezen találok szavakat. A szakmai előadások mellett ellátogatunk majd egy 40.000 tehenet tartó telepre, ahol a kifejt tejből 8 órán belül tejpör lesz. Megnézünk egy céget, ahol 8.600 ha-on természetesen lucernát eladásra... és természetesen a Kínai

A Neuschwanstein kastély ihlette a Disneylandben található Csipkerózsika kastélyt, valamint Walt Disney ez alapján tervezte meg a Hamupipőke c. rajzfilmben látható épületet.

Nagy Fal, Peking, a Tiltott Város és még sok más program is gazdagítja majd a repertoárt.

Egyetemi hallgatóknak: a honlapunkon hamarosan elérhető lesz több konferencia összefoglaló kötete (proceeding book), amit érdemes forgatni diplomadolgozat írásakor.

A konferencia honlapja: <https://www.isc2018.de/>

A konferencia kiadványa 568 oldalas, tele új és érdekes kutatási eredményekkel. A következő számokban ezen kiadványból fogunk szemezgetni a Nemzetközi Rovatban.

NÁLUNK TÖBBET KAP A PÉNZÉÉRT!

- **Agrárszemlélet**
országos átlagokkal és értékeléssel.
- **Hazai adatbázis**
közel 10.000 takarmány eredményével.
- **Hitelesség**
ingyenes ellenőrző mérésekkel.
- **Gyakorlatias paraméterek**
CSPS, peNDF, RFV.
- **Kisparcellás és üzemi kísérletek**
tömegtakarmányokkal.
- **Kompatibilitás**
az AMTS programmal.
- **Komplexitás**
Profi csomag, ásványi anyagok (+DCAD),
mikotoxinok és mintakoordináció.
- **Innováció**
új kalibrációkkal bővült a Profi csomag!

1. Alapadatok:

- táplálóanyagok: szárazanyag, nyersfehérje, nyerszsír, nyersrost, hamu,összcukor, keményítő, NDF, ADF, ADL, NFC, NSC, oldódó fehérje, lizin, metionin, nitrát, peNDF,
- emészthetőség: by-pass keményítő, szerves anyag emészthetőség (OMd), emészthető szerves anyag (DOM), NDFd48, dNDF48, iNDF240,
- erjedés: pH, ammónia, tejsav, ecetsav.

2. Hazai és nemzetközi számított értékek:

- Magyar energia- és fehérjeértékelési rendszer (MFE, MFN, UDP, FOM, DE, ME, Nem, NEg, NEI),
- Francia energia- és fehérjeértékelési rendszer (RDP, RUP, PDIA, PDIN, PDIE, UFL, UVF),
- Holland energia- és fehérjeértékelési rendszer (DVE, VOS, FOS),
- Német energia- és fehérjeértékelési rendszer (NEI, ME, NEI-VC, nXP, RNB, UDP),
- USA szénaértékelés: RFV.

3. USA (CNCPS és NRC) adatok

kukoricaszilázsra, lucernaszilázs/szenázsra, lucernaszenára, gabonaszilázsokra vonatkozóan:

1. CNCPS szerinti fehérjefrakciók (A1%, A2%, B1%, B2%, C%, RDP%, RUP%, A1%),
2. CNCPS szerinti szénhidrátfrakciók (A1%, A2%, A3%, A4%, B1%, B2%, B3%),
3. CNCPS szerinti NDF-lebonthatósági adatok (12, 24, 30, 48, 120 és 240 óra),
4. NRC szerinti fehérjefrakciók (totál fehérje, nyersfehérje (exc. NH3-N), ammónia%, oldódó fehérje, NDICP%, ADICP%).

**Lefordítjuk, kiszámoljuk
és segítünk megérteni...
Válaszokat adunk.**

**Laborvezető:
Podmaniczky Tímea**

tel.: +36 20 219 95 12
taklab@atkft.hu

Információ:

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. Takarmányanalitikai Laboratórium,
2100 Gödöllő, Dózsa György út 58.

www.atkft.hu

Fotó: Wikimedia

SZARVASMARHA ÁBRÁZOLÁSOK LOVAS NOMÁD NÉPEKNÉL I.

Dr. Kenéz Árpád
(Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft., Gödöllő)

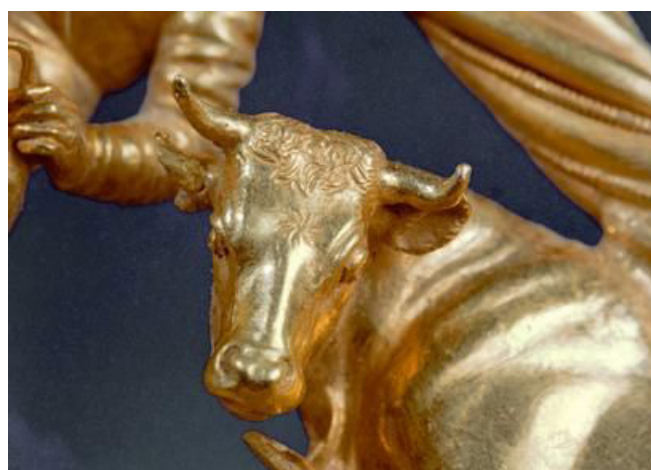
A Kárpát-medencében megforduló lovas nomád népek számára mindig is fontos háziállat volt a szarvasmarha. A területszerzés, legelőváltás, vándorlás során fontos volt, hogy az elsősorban élelemforrás (hús, tej) és alapanyag (bőr, szaru, ín) lábon hajtva kísérhesse a törzseket, éppen ezért főként a szarvasmarha, illetve a kiskérődzők voltak jellemzők a nomádoknál. Erről a különböző régészeti

leletanyag állatcsontjai is árulkodnak. A szarvasmarha (bika, tehén) éppen ezért e népeknél a díszítőművészetben is megjelenik. Jelen és következő cikkemben a szkíta, hun, avar és honfoglaló magyar népek leletanyagából mutatok be néhányat, amelyen egyértelműen beazonosítható, vagy feltételezhetően szarvasmarha ábrázolás figyelhető meg.

SZKÍTA

A szkíták és hasonló kultúrájú népek a vaskorban Kr. e. IX. századtól kb. a Kr. e. II. századig uralták az eurázsiai sztyeppét. Ötvösségük, aranyművességük, jellegzetes díszítőmotívumaik a mai napig is csodálatra méltóak, és még szakmai szemmel is tartogatnak kihívásokat korunk ötvöse számára. Munkáik olyannyira tetszetek Európa magaskultúrái számára, hogy a görögök is próbálták másolni, vagy gyakran dolgoztattak szkítákkal (Bozó 2004). A szkítákra a különböző korszakoktól függetlenül jellemző az állatstílus, azaz a különböző valós és képzeletbeli állatok, lények ábrázolása akár a nemesfémekből készült tárgyakon, akár a nemezekben (takarók, faliszőnyegek, nyeregalátétek, szobrok stb.), akár a tetoválásokon (pazyryki múmiák). A szkíták a Kárpát-medencébe is eljutottak, jó bizonyíték erre a híres zöldhalompusztai, tápiószentmártoni "csoda"szarvas leletek, vagy a csontból faragott szarvas Tiszalökről, illetve a bátaaszeri griffes pecsételő. Az állatábrázolások

sok esetben az állatösöket is jelentik. Gyakrabban ábrázolt állatok: szarvas, ló, hópárduc, griff, pávasárkány, csőrös ló, kőszáli kecske, teve, vaddisznó, ragadozó madarak, és ritkábban szarvasmarha is (Bozó 2004).

1. kép: Az ukrainai Tolstaya Mogila lelőhelyen talált szkíta nyakék részlete. Ezen az ékszeren a görögökre jellemző realisztikus stílus figyelhető meg, köztük két szarvasmarha ábrázolás (<http1>)

2. kép: Botra rögzíthető csörgők bikaalakokkal (anyag: bronz, lelőhely: Nagytarcsa; Bozó 2004)

3. kép: Bikafejes csörgők (anyag: bronz, lelőhely: Fekete-tenger vidéke; Bozó 2004)

4. kép: szárnyas bika egy lótarakóról (hímzés, Kazahsztán, http2)

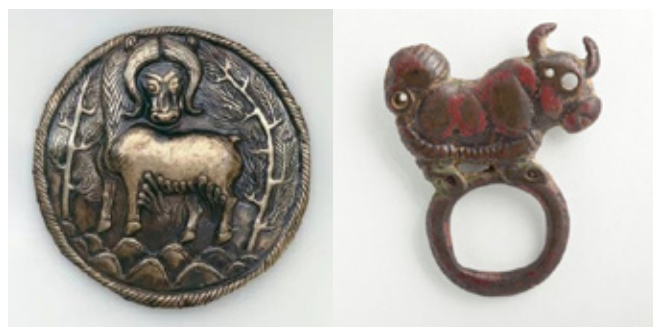
5. kép: zsírpúpos jakszerű szarvasmarha miniatúra (Emberék Aranyban kiállítás; a szerző fotója)

HUN

A hun nép kapcsán minden európai egyből Attila nevét mormolja el magában, holott az ázsiai hun nép (hsziungnu) már jóval korábban kialakult és folytatott nomadizáló állattartást az ázsiai sztyeppéken. A Kárpát-medencében a hunok (európai hunok) a népvándorlás korai szakaszában, a Kr. u. 5. század elején, a Római Birodalom bukását követően jelentek meg. Klasszikus lovasnomád kultúrájú nép volt, a szkítáktól eltérő szerkezetű, de összetett íjakat használtak (a szaru mint alapanyag itt is szerepet játszott). Főként Attila idején a nomadizálást felváltotta már a fejlett állami élet és a magasabb szintű civilizáció. Díszítőművészetükben gyakran találkozni állatalakokkal, azonban lényegesen kevesebb lelet áll rendelkezésre, mint a szkíták esetében, főleg szarvasmarha-ábrázolások tekintetében. Azt is fontos megjegyezni, hogy bizonyos hsziungnu leleteket itthon szkítaként tárgyal a hazai irodalom (http6).

6. kép: Enyhén ornamentikus szarvasmarha-ábrázolások egy hun veretről (http3).

7-8. kép: feltételezhetően jakot ábrázoló bronztárgyak (http4-5)

9. kép: Állatküzdelmi jelenet egy nemezből készült faliszőnyegen. Erősen szkítakori mintakincs, amikor is a különböző keveréklények voltak jellemzők. Az itt megfigyelhető lény sem egyértelműen csak bika (Noin-Ula lelőhely, http6)

A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS KÖZLEMÉNYE

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnöksége 2018. július 5-i ülésén úgy döntött, hogy a 2018. április 1. napjától 2019. március 31. napjáig tartó időszakra az alapár éves átlagára - 2018. április 3-i ülésén - meghatározott 95 Ft/kg-os prognózist nem módosítja.

Az Elnökség a „kvótaév” második negyedévében (2018. július-szeptember) 92 Ft/kg átlag alapár alakulást jelez előre. Továbbra is várjuk a tagság csatlakozási szándékát. További információ, valamint a csatlakozás feltételei megtalálhatók a Tej Terméktanács weboldalán (www.tejtermek.hu).

TEJPIACI JELENTÉS

A 8/2017. (III.2.) FM rendelet alapján a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, az Agrárgazdasági Kutató Intézet és a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

által közösen működtetett kiterjesztett adatszolgáltatási rendszerből rendelkezésre álló legfrissebb, 2018. júniusi, illetve első féléves összesen adatok az alábbiak:

ALAPANYAG ADATOK		2018. június				
		menyiség [tonna]	Alapár [HUF/kg]	Zsírtartalom [g/100g]	Fehérjetartalom [g/100g]	átlagár [HUF/kg]
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	103 579	88,81	3,60	3,21	90,74
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	1 627	74,97	3,52	3,18	76,93
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej	-	7 515	-	3,67	3,23	94,94
Társállalattól átvett alapanyag	-	5 084	-	-	-	-
Import alapanyag (külpiaconról vásárolt)	-	...	-	-	-	-
Társállalatnak értékesített alapanyag	-	4 316	-	-	-	-
Export (külpiaconra kiszállított teljes tej)	-	11 035	-	3,66	3,20	95,57
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék	-	110 595	-	-	-	-
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külpiaconról) (tejgyenértékben)	-	886	-	-	-	-
Tejpor (külpiaconról vásárolt) (tejgyenértékben)	-	697	-	-	-	-

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

ALAPANYAG ADATOK		2018. január – június							
		Mennyiség [tonna]	Változás az előző év azonos időszakához %	Alapár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %	Zsír- tartalom [g/100g]	Fehérje- tartalom [g/100g]	átlagár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	668 410	104	90,91	104	3,74	3,28	94,73	103
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	8 434	45	79,87	91	3,67	3,24	82,67	93
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej		43 059	106			3,70	3,26	92,83	100
Társállalattól átvett alapanyag		31 197	93						
Import alapanyag (külpiaconról vásárolt)		4 922	124						
Társállalatnak értékesített alapanyag		30 964	114						
Export (külpiaconra kiszállított teljes tej)		83 822	77			3,75	3,25	87,97	90
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék		692 692	103						
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külpiaconról) (tejgyenértékben)		5 948	11						
Tejpor (külpiaconról vásárolt) (tejgyenértékben)		4 957	172						

Forrás: AKI PÁIR

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Budapest, Bartók Béla út 152/c. Telefon: (06-1)203-1450 Fax: (06-1) 203-1477
www.tejtermek.hu E-mail: tejtermek@tejtermek.hu

Év: 2018

Hónap: 6. hónap

FELDOLGOZÓI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)

Kód	Termék megnevezés	Termelés	Import	Belföldi értékesítés	Export értékesítés	Zárókészlet
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	39 525,29		34 743,02	5 122,97	26 132,40
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	34 521,17		32 139,73	1 640,83	21 778,28
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	907,33	134,12	652,64	582,73	450,46
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	735,08		390,54	434,51	1 123,47
50	Savány tejpor	80,92	44,00	29,35	90,00	757,57
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	1 203,12		1 534,23	496,25	1 923,44
70	– ebből vaj	672,17		899,22	121,99	1 628,94
80	Sajt és túró összesen	9 190,53	252,43	9 088,38	2 460,53	5 575,84
90	– ebből túró	2 263,37		2 888,21	73,33	1 489,17
100	– ebből trappista	1 917,69	105,21	2 529,81	388,78	1 129,25
110	– ebből ömlesztett sajt	1 626,46		1 359,69	462,53	1 013,67
120	Savanyított tejtermék	10 539,28	1 942,51	15 524,71	1 712,20	3 847,18
130	– ebből tejföl	6 398,59		6 689,15	1 312,82	2 460,62
140	– ebből növényi zsírral készült termék	1 157,94		1 189,86	41,80	250,40
150	Ízesített tejszálak	3 446,07	317,58	6 223,65	223,78	1 369,00

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Év: 2018

Hónap: 1-6. hónap

FELDOLGOZÓI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)

Kód	Termék megnevezés	Termelés	Változás az előző év azonos időszakához %	Belföldi értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %	Export értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	240 333,65	97	194 467,31	92	36 467,81	137
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	203 595,59	96	177 567,59	93	10 929,08	101
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	7 729,96	115	4 905,66	186	2 914,48	114
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	7 033,84	143	1 380,19	70	4 757,63	124
50	Savány tejpor	786,41	150	156,65	221	90,00	-
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	6 767,39	134	10 381,33	101	2 987,36	128
70	– ebből vaj	3 797,31	140	6 219,58	95	684,12	102
80	Sajt és túró összesen	60 408,18	113	52 638,58	120	16 312,77	99
90	– ebből túró	13 666,12	106	16 663,24	101	602,12	171
100	– ebből trappista	12 852,01	110	14 271,17	134	2 537,25	141
110	– ebből ömlesztett sajt	11 116,07	-	8 923,02	103	4 363,24	84
120	Savanyított tejtermék	61 596,24	102	94 291,08	100	10 232,65	97
130	– ebből tejföl	38 230,47	95	40 521,38	94	8 130,83	106
140	– ebből növényi zsírral készült termék	5 111,77	110	5 841,57	105	276,42	79
150	Ízesített tejszálak	18 412,63	130	32 905,39	138	1 302,13	144

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Év: 2018

Hónap: 6. hónap

KISKERESKEDŐI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)

Kód	Termék megnevezés	Import	Belföldi értékesítés	Export értékesítés	Zárókészlet
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	1 655,28	24 343,02	12,08	5 453,13
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	1 616,55	23 006,09	11,35	5 103,87
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	319,02	728,86	1,98	274,58
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	1,45	38,86		9,58
50	Savány tejpor	4,58	5,14		0,30
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	150,15	680,51	0,62	212,92
70	– ebből vaj	64,34	270,01	0,42	79,71
80	Sajt és túró összesen	410,34	4 740,01	2,25	1 531,42
90	– ebből túró	185,55	1 076,63	0,37	165,40
100	– ebből trappista	59,50	1 672,21	0,22	695,43
110	– ebből ömlesztett sajt	76,59	654,65	1,69	254,27
120	Savanyított tejtermék	1 115,84	7 977,14	2,84	1 269,65
130	– ebből tejföl	14,31	2 923,83	1,10	395,00
140	– ebből növényi zsírral készült termék	125,60	260,79	2,73	96,81
150	Ízesített tejszálak	432,63	1 793,39	8,62	345,91

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Budapest, Bartók Béla út 152/c. Telefon: (06-1)203-1450 Fax: (06-1) 203-1477
www.tejtermek.hu E-mail: tejtermek@tejtermek.hu

Év: 2018					
Hónap: 1-6. hónap					
KISKERESKEDŐI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)					
Kód	Termék megnevezés	Import	Belföldi értékesítés	Export értékesítés	Zárókészlet
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	11 034,27	138 676,82	77,01	5 453,13
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	10 741,06	130 836,48	76,18	5 103,87
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	2 114,56	4 393,60	4,68	274,58
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	9,59	223,25	0,01	9,58
50	Savány tejpor	26,93	28,89	0,01	0,30
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	922,84	4 208,25	4,12	212,92
70	– ebből vaj	304,51	1 679,53	2,80	79,71
80	Sajt és túró összesen	4 486,55	27 678,13	13,30	1 531,42
90	– ebből túró	1 069,21	6 507,13	2,44	165,40
100	– ebből trappista	482,02	9 828,81	2,28	695,43
110	– ebből ömlesztett sajt	440,23	3 653,85	17,56	254,27
120	Savanyított tejtermék	7 409,46	44 979,29	19,75	1 269,65
130	– ebből tejföl	81,51	17 596,33	7,05	395,00
140	– ebből növényi zsírral készült termék	674,49	1 538,87	23,96	96,81
150	Ízesített tejszálak	2 309,06	9 835,02	53,50	345,91

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Év: 2018					
Hónap: 6. hónap					
NAGYKERESKEDŐI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)					
Kód	Termék megnevezés	Import	Belföldi értékesítés	Export értékesítés	Zárókészlet
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	3 417,62	13 114,20	2 023,20	4 495,98
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	3 323,69	11 364,61	72,40	4 282,27
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	2 099,07	1 692,88	17,25	4 574,03
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	69,26	4 874,07	5,07	2 453,64
50	Savány tejpor	93,50	2 875,67	0,08	1 606,99
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	127,95	1 272,49	8,07	304,17
70	– ebből vaj	112,29	1 105,13	6,16	237,88
80	Sajt és túró összesen	3 002,27	13 288,18	97,29	4 112,67
90	– ebből túró	73,46	3 019,99	6,33	296,65
100	– ebből trappista	1 983,10	3 541,75	22,72	1 736,52
110	– ebből ömlesztett sajt	48,19	348,76	9,80	198,73
120	Savanyított tejtermék	1 278,30	5 463,70	37,88	1 207,66
130	– ebből tejföl	53,85	2 599,59	13,36	509,66
140	– ebből növényi zsírral készült termék	31,17	468,99	15,15	195,81
150	Ízesített tejszálak	405,04	1 398,01	34,66	375,81

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Év: 2018					
Hónap: 1-6. hónap					
NAGYKERESKEDŐI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)					
Kód	Termék megnevezés	Import	Belföldi értékesítés	Export értékesítés	Zárókészlet
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	24 010,29	104 684,95	9 316,50	4 495,98
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	23 228,40	86 358,13	411,86	4 282,27
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	12 672,83	13 815,52	294,27	4 574,03
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	535,59	32 137,72	23,68	2 453,64
50	Savány tejpor	449,95	13 511,69	0,66	1 606,99
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	953,74	8 743,10	36,72	304,17
70	– ebből vaj	886,20	7 616,00	22,98	237,88
80	Sajt és túró összesen	23 606,41	77 375,15	511,35	4 112,67
90	– ebből túró	406,97	14 675,16	38,29	296,65
100	– ebből trappista	12 524,79	26 394,85	161,71	1 736,52
110	– ebből ömlesztett sajt	278,14	2 163,58	82,15	198,73
120	Savanyított tejtermék	8 055,17	38 176,64	291,85	1 207,66
130	– ebből tejföl	414,23	20 112,06	96,56	509,66
140	– ebből növényi zsírral készült termék	148,74	3 215,45	108,20	195,81
150	Ízesített tejszálak	1 088,82	6 576,42	211,59	375,81

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

MINDENÜNK A BORJÚ

Schils Rosalac tejpótló-tápszerek

60 ÉVE A BORJAK SZOLGÁLATÁBAN

- ✓ Saját technológiával előállított savóporos zsírkoncentrátum
- ✓ Valódi tej zsíralkotóinak méretéhez hasonló zsírgolyók
- ✓ Folyékony formában összekevert összetevők

- ✓ **EGYENLETES MINŐSÉG**
- ✓ **MAXIMÁLIS EMÉSZTHETŐSÉG**
- ✓ **CSOMÓMENTES OLDÓDÁS**
- ✓ **SZAKTANÁCSADÁS**

Rosalac

Rosalac RED
30% soványtejpor
Maximális
növekedési erély

Rosalac GOLD
Szójamentes
megoldás
Tökéletes
alternatíva

Rosalac BLUE
Kiváló ár-érték
arány
Biztonságos
használat

FONTOSNAK TARTJUK, hogy termékeink mellett SZAKTANÁCSADÁSSAL is segítsük partnereink munkáját. A helyszíni auditok során feltárjuk azokat a technológiai pontokat, amiken változtatva még hatékonyabbá tehető a borjúnevelés. *Apró változtatás a telepnek, nagy előrelépés lehet a borjúnak!*

A Schils tejpótló-tápszerekkel kapcsolatban forduljon hozzánk bizalommal:
Pro-Feed Kft.; Tel: +36 28 541 031; E-mail: info@profeed.hu; www.profeed.hu

www.schils.com

Teljes körű higiéniai megoldás

XII. ECOLAB KONFERENCIA Szakma és szórakozás egy helyen

Szemléletváltás az állathigiéniaiában

A partnereinek átfogó állategészségügyi megelőzési programokat ajánló, – ebben világszerte vállalat az ECOLAB – magyarországi forgalmazója, az **Animal-Hygiene Kft.** július 11-13-án tartotta meg a XII. ECOLAB Konferenciát Kerekegyháza Kunpusztán a kiváló vendégfogadóként már jól bevált Varga-tanyán „**Tisztább, biztonságosabb, egészségesebb**” címmel.

Fotó: Tóth Dani

A képen szereplő személyek balról jobbra:

Bakos Gábor – PMP Consulting Kft. – ügyvezető igazgató, Csatlós Ádám – Generali Biztosító Zrt., Mozsár-Molnár Bettina – Animal-Hygiene Kft. – területi képviselő, Pintér Ádám – Generali Biztosító Zrt., Molnár Csaba – Generali Biztosító Zrt., Kiss Attila – Animal-Hygiene Kft. – ügyvezető igazgató, Kiss Evelin – Claessens Group – telepvezető helyettes, Molnár Helén – Animal-Hygiene Kft. – területi képviselő, Dr. Gyuricza Csaba – NAIK főigazgató, Kiss Barnabás – Ecolab-Hygiene Kft. – account manager

Az első napi Tudományos Programot együtt nyitotta meg **Kiss Barnabás** az Ecolab-Hygiene Kft. agrár területért felelős account managere és az ECOLAB mezőgazdasági termékvonalaának kizárólagos magyarországi forgalmazójaként sikeres, dabasi székhelyű **Animal-Hygiene Kft. ügyvezetője, Kiss Attila**. A résztvevőket köszöntve Kiss Barnabás gratulált az Animal-Hygiene Kft.-nek ahhoz, hogy az ECOLAB agrártermék vonalát képviselő vállalatok közül Közép-Kelet Európában az egyetlen cég, amelyik évről évre folyamatos fejlődést képes felmutatni. Kiss Barnabás hozzátette: Ami az elismeréseket illeti, 2015-ben már elnyerték a „Közép-Európa legnagyobb mezőgazdasági nagykereskedője” díjat. Az Animal-Hygiene Kft. csapata Közép- és Kelet-Európát, Oroszországot és a volt Szovjetunió tagországait figyelembe véve, ismét a legnagyobb forgalmat produkálta a mezőgazdasági értékesítés területén.

A konferencia első előadójaként **Dr. Gyuricza Csaba** a NAIK főigazgatója, egyetemi tanár a világszerte szorongató fehérje problémáról beszélt.

Kardinális kérdés a GMO mentesség. Magyarország évek óta elkötelezett a GMO mentes mezőgazdaság mellett, az EU-ban egyedülként csak mi magyarok rögzítettük az alaptörvénybe, hogy az ország GMO mentes élelmiszerekkel képzei el a fejlődését, hazánkban tehát GM növényeket nem lehet termeszteni! Kiváló adottságainknak köszönhetően a legtöbb alapanyagból önellátóak vagyunk, sőt még a külpiacokra is jut.

A szója természetben sajnos nem ilyen jó a helyzet. A támogatásoknak köszönhetően nőtt ugyan a vetésterület 40 ezerről 70 ezer hektárra, bár idén némi visszaesés tapasztalható. Szójából éves szinten 600-650 ezer tonnát igényel az ország, mellette pedig 200-250

ezer tonna szójadarával is számolni kell. E mennyiségnek csupán az egyharmadát termeli meg az ország, ráadásul az itthon megtermelt szója nagyobb hányada – 70-75 százaléka – végül a külpiacokon kerül értékesítésre, jó minőségű GMO mentes szója lévén 40 százalékos felárral. Ennek következtében a hazai állattenyésztők kénytelenek olcsó, GMO-s import szóját vásárolni. Ezért nem teljesül az alaptörvény ide vonatkozó tiltása.

Hogyan lehetne a fehérje ellátottságot hazai forrásból biztosítani? – tette fel a kérdést Dr. Gyuricza Csaba azt is rögtön hozzátéve, hogy az eddig fehérje programok egytől-egyig kudarcot vallottak. A kitétségünk tovább növekedett, éppen ezért nem szerencsés csak szójában gondolkodnunk, mivel az importot nem lehet teljes egészében hazai előállítású szójjal kiváltani.

Az új stratégia, miközben a szója össztermésünk megduplázását tűzheti ki reális célként, 3 fő pilléren nyugszik:

1. Az öntözésfejlesztés, amelyben 300 ezer hektár öntözött terület a cél, melynek megvalósításához rendezni szükséges a jogszabályi hátteret.
2. Ösztönzők kialakítása annak elérésére, hogy a szója itt maradjon az országban, ehhez pedig növelni szükséges a feldolgozó háttérét.
3. Ki kell építeni a szója esetében elkülönített, termeléshez kapcsolódó, támogatott szaktanácsadási rendszert, amely a jelenlegi 5 ezer hazai termelőt segítené abban hogy 100 ezer hektárra nőjön a szója vetésterülete.

A Nemzeti Fehérjetakarmány Program deklarált célja, hogy csökkentsük és idővel megszüntessük a külföldi GMO-s takarmány behozatalát és itthon találjunk megoldásokat arra, hogy saját forrásból, GMO-mentesen tudjuk fedezni a hazai állattenyésztés takarmányszükségletét.

A szója vetésterület emelésén kívül tehát a takarmányozásba be kell vonjunk alternatív, a tájtermesztés hagyományait figyelembe vevő fehérjeforrásokat (csillagfűrt, borsó, lednek stb.). Ugyanakkor olyan értékes szántóföldi melléktermékeket is, mint például a repce-, vagy éppen a napraforgódara. A program keretében – az elkövetkező 3 évben – olyan innovatív receptúrák kidolgozása a cél, melyek segítségével ezekből a nagy fehérjetartalmú melléktermékekből a szójjal egyenértékű anyagokat állíthatnak elő. Speciális cél az évi 200 ezer tonna szója kiváltását szolgáló, új alternatív fehérje lehetőségeket megtalálni a baromfi takarmányozásban.

Az új receptúrákat kikísérletező kutató laboratóriumok számára további kihívást jelenthet az a hatalmas mennyiségű melléktermék, ami a kukorica ipari felhasználása során keletkezik. Hasonló új feladatot körvonalaz a rovarfehérje, amelynek a baromfi, és a sertés takarmányozásban történő uniós engedélyezése a küszöbön áll. Eddig a szójalobbí akadályozta a rovarfehérje engedélyezését, mivel utóbbival a jószágokkal etetett szójapogácsa 50 százaléka kiváltható lenne.

Összességében elmondható, hogy a Nemzeti Fehérjetakarmány Program hatására 80-100 milliárd forinttal növekedhet a mezőgazdaság kibocsátása, továbbá a feldolgozóipar fejlesztésével újabb munkahelyek létesülnek a szektorban.

„Tudásalapú innováció alkalmazása a hazai tejtermelő ágazatban” címmel a kaposvári PMP Consulting Kft. ügyvezetője tartott – ahogy egy hozzászólásba utána elhangzott – „ingerküszöböt átütő”, ugyanakkor igen hasznos, gyakorlatias előadást. **Bakos Gábor**, a deklaráltan tudás alapú szaktanácsadást, és tudástranszfert folytató cége révén az USA-ba, állattenyésztő telepekre szervezett tanulmányutak tapasztalatainak itthoni hasznosítását hiányolta. Pedig – mint mondta – a tények makacs dolgok, a tavalyi zárt laktációs ranglistán a 335. helyezett alig több, mint negyedét teljesítette az első helyen végzett tehén 13.860 kg éves teljesítményének.

- Ezért tart ott a hazai tejtermelő ágazat jövedelmező képessége mínuszban vagy épp a nullánál – figyelmeztetett Bakos Gábor.

- Sok dologtól függ a termelő (támogatások, külső piaci hatás, egyéb hatások). Igenám, de mi az, amire maga a termelő vállalkozó lehet ráhatással? Nos, ilyenek a borjú és növendéknevelés, a frissen ellett tehén protokoll, szaporodásbiológia, takarmányozás (minőség/hatékonyság), környezeti tényezők, és a menedzsment képességek, az emberi erőforrás (HR) politika. Sajnos idehaza sokan ragaszkodnak a berögzött dolgaikhoz. A „mindig így csináltuk” hozzáállás már sok magyar vállalkozást vitt csődbe.

Ami a borjú és növendéknevelést illeti alapvető elvárás lenne, hogy a kisborjával 4 liter kolosztromot itassunk (ha kell szonda segítségével) az ellést követő 1-3 órában, hogy 2% alatt maradjon a borjú elhullási ráta. Stressz mentes környezetben a borjú súlya az 56. napra megduplázódjon és 10-11 hónapos korban tenyésztésbe vehető legyen. Ehhez intenzív nevelést kell biztosítani az első 12 hónapban.

A takarmányozás hatékonyságát alapjaiban határozza meg az érték és ráfordítás aránya. Mindenesetre a takarmány minősége már a szántóföldön eldől (megfelelő fenofázis és szárazanyag), de ugyanolyan meghatározóak a betakarítás utáni körülmények is a silóban (takarás, tömörítés, tárolás).

A szaporodásbiológia fontosságáról árulkodik az USA-ból származó kulcsmondat: „Ha van reprodukció, lesz produkció”. Alapvető cél, hogy 120 napon belül vemhesüljön a tehén.

A menedzsment dolga a céltudatos tervezés. Elengedhetetlen az információk, adatok folyamatos gyűjtése, hiszen csak azt tudjuk menedzselni, amit mérni tudunk. Például tudjuk jól, hogy az ECOLAB termékek drágák, de ha mérni tudjuk a hatékonyságot, akkor nem érzelmi alapon, nem megszokásból, de objektív számok alapján alátámasztható, hogy miért nem az „olcsó”, de kevésbé hatásos terméket választottuk. A jó menedzsmentben szükség van hatékony együttműködésre is a kollégákkal, munkatársakkal. Fontos a magyar munkavállalók megbecsülése, akiknek a rendszeres szakmai továbbképzéséről sem szabad lemondani. „A tudásnak ára van, ha nem hiszed, nézd meg mennyibe kerül a tudatlanság!” – hangzott el az elgondolkodtató mondat az előadás végéhez közeledve.

A Claessens Group telepvezető-helyettese, **Kiss Evelin** a higiénának a borjú nevelésben betöltött fontos szerepéről beszélt előadásában.

Somogy megye legnagyobb állattartó vállalatáról tudható, hogy története 1995-ben kezdődött amikor a gazdálkodó hagyományokat folytató Claessens család megvásárolta a Dél-Somogyi ÁG

utódcégét. A közel 200 főt foglalkoztató cégcsoport mára Nagyatád és környéke legjelentősebb munkaadója lett. Szarvasmarha állományuk a 4 ezret is meghaladja.

- Tejelőszarvasmarha-tenyésztésük alapját Nagybarátiban és Segesd Felsőbogátpusztán tartott 2000 Holstein Fríz tehén és 2000 üsző adja. A kötetlen tartásban lévő állatok jó körülményeit az istállóban ventilátorok, gumiszőnyeges pihenő boxok, valamint automata trágyakihúzó rendszer biztosítja. A hígrágyát újrahasznosítják szántók tápanyagutánpótlásában. A telepen 2010-ben adták át a 72 állásos Boumatic karusszal típusú fejőházat, amellyel óránként 400 tehenet tudnak lefejni. Teheneink átlagosan napi 35,5 liter, laktációnként pedig 10500 liter tejet adnak – vázolta a tehenészetük termelési színvonalát Kiss Evelin.

A tehenészeti telepen nagyon magas szintű egészségügyi megelőzést, azon belül a tökéletes borjúnevelés érdekében kiváltképpen elletői higiénét valósítottak meg. Ez utóbbi az ellést követő alkoholos köldökfertőtlenítéstől, a lábfertőtlenítő kád beállításán át, a kolosztrom itatás higiénáján keresztül, a takarmányozási higiénáig mindenre, de még a vízkezelésre is kiterjed – számolt be az ECOLAB kiváló termékeire alapozott higiénés prevenció elemeiről a gigászi tejelő tehenészeti telep helyettes vezetője, aki szikla szilárdan állítja: „Higiénia mindenhol – nagyban befolyásolja a cég teljesítményét!”

A szakmai tudományos program záróakkordjaként a **Generali Biztosító Zrt.** szakemberei **Molnár Csaba**, **Pintér Ádám** és **Csatlós Ádám** ismertették mit is takar az Agrárör, és mi a lényege a Díjtámogatott növénybiztosítási, valamint a vagyon és telephely biztosítási konstrukciónak.

A tudományos program után a résztvevők a lovas bemutatót követő finom ebéd során folytatták a „szakmázást” kötetlen tapasztalatcsere formájában. Vacsora előtt pedig **Nyakas András úr** jóvoltából házi pálínkaköstölővel sikerült újra felfokozni az étvágyat, így volt elegendő erő az esti táncos mulatsághoz. Az ECOLAB Konferencia második napja már a lazulásról szólt, ebéd előtt ECOLAB vízilabda kupát szerveztek a vendéglátók, a délutáni előadó művész műsorát este vacsora követte, majd a retro DJ táncos bulijával ért véget.

Értéktálló Aranykorona mezőgazdasági szaklap

ADF

A legjobb megoldás, most
tovább tökéletesítve.

Automata bimbófürösztés és kehelyöblítés.

Hazánkban már közel
500 fejőálláson bizonyított

Bosmark Kft. Elérhetőség: Telefon: **(23) 310 132** vagy **(30) 986 93 55** További információért látogasson el a www.bosmarkagri.hu weboldalra

BOSMARK

COGLAVAX-8

vakcina A.U.V.

MENNYISÉG/EGYSÉG

minimum 90 százalék
minimum 3.5 NE/ml
minimum 2 NE/ml
minimum 2 NE/ml
minimum 5 NE/ml
minimum 2.5 NE/ml
minimum 2.5 NE/ml

ÖSSZETEVŐ

CLOSTRIDIUM CHAUVOEI
CLOSTRIDIUM NOVI
CLOSTRIDIUM PERFRINGENS A
CLOSTRIDIUM PERFRINGENS C
CLOSTRIDIUM PERFRINGENS D
CLOSTRIDIUM SEPTICUM
CLOSTRIDIUM TETANI

SZENZÁCIÓS AJÁNLAT A CEVÁTÓL!

A hazai vakcina - 8 Clostridium fajta elleni védelem!

**MOST
EGYET FIZET**

1+1

**ÉS EGYET ADUNK
AJÁNDÉKBA.**

2018. 07. 20-tól,
a készlet erejéig.

Védelmet ad a különböző Clostridium fajok
által okozott kérődző betegségekkel szemben, mint:

- Gázgangréna
- Sercegő üszök
- Elhalásos májgyulladás
- Enterotoxémia
- Dysentéria
- Vérzéses bélgyulladás
- Tetanus
- Fertőző lép-elhalás
- Feketaláb betegség
- Oltógyomor rosszindulatú ödémája

További információért keresse
területi képviselőinket:

Karácsony Zsolt: 30/237-7562
Orha Kornél: 30/370-9659
Pordán Miklós: 20/999-9622
Szigeti István: 30/2199-757

Drewitt Bt.

Istállók csúszásmentesítése betonmarással

100%-os elégedettséggel

Már több mint 200 000 m² felmárt terület!

Előzze meg a szétcsúszásokat!

Rövid határidőre vállaljuk:

Állattartó telepek beton padozatának csúszásmentesítését.

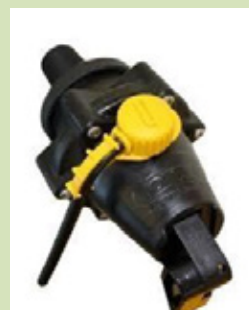
Megtérülése:

**Egyetlen kieső állat értéke magasabb lehet,
mint a betonmarás költsége.**

Új termék érkezett Magyarországra!!!

**Itatószelep, mely nagy
áteresztő képességű és el
van látva egy
fagymentesítő
szerkezettel, mely
csökkenti a szelep
elfagyásának esélyét.**

Dr. Dizseri András

Mobil: +36-30-93-95-051

Tel./Fax: +36-25-461-052

E-mail: dizseri@freemail.hu

Arnold Gábor

Mobil: +36-30-55-78-824

E-mail: gabor1002@gmail.com

Szabó Lajos

Mobil: +36-70-37-56-662

E-mail: lalesz32@gmail.com

www.Drewitt.hu

A NYÁR LEGJOBB
VÁLASZTÁSA

SUMMERWAY 2018

FOLYÉKONY CUKROK, SZERVES SAVAK
ÉS ÁSVÁNYI SÓK OPTIMÁLIS KEVERÉKE

Westway
FEED PRODUCTS

ED&F
MAN
EST. 1783

ED&F MLP Hungary Kft.

2000 Szentendre, Harmat u. 16 - Telefon: + 36 30 645 2554

Adószám: 25160675-2-13 - www.edfman.hu

BORJÚ TEJPÓTLÓK

NUKAMEL PERFORMER

ÚJ SZEZONÁLIS BORJÚ TEJPÓTLÓ KONCEPCIÓ

NYÁRON - növekedés fokozása & TÉLEN - biztonság

EGYEDÜLÁLLÓ "FAGYASZTVA
PORÍTÁSOS TECHNOLOGIÁVAL"

- ✓ garantált 95 % tejszármazék tartalom,
Európában egyedülállóan 27% nyersfehérjével,
- ✓ immunglobulinok, probiotikum,
omega-3 zsírsav, fitogén anyagok,
magas kókuszszír tartalom,
speciálisan beállított aminosav szintek,
- ✓ nagy mennyiségű tejből származó aktív
immunglobulin, a jó állategészségügyi
státusz eléréséhez
- ✓ kiváló alapanyagok, oldódás, emészthetőség

Használja ki a teljes genetikai potenciált
az optimalizált takarmányozással.

Borjúspecialistánk szívesen áll rendelkezésére
borjúnevelés, borjúmenedzsment témában!
További információért várjuk hívását!

Takács János: 06 30/939-1557
Csánkné Pozbai Orsolya: 06 30/362-2067

További információért látogasson el
honlapunkra: www.interagrar.hu

VIREFEED

ÉLEN A TAKARMÁNYOZÁSBAN IS - HAMAROSAN ELÉRHETŐ
A VIREFEED, A BÚZÁBÓL KÉSZÜLT TAKARMÁNYALAPANYAG

Cégünkkel kapcsolatban bővebb információért látogasson el honlapunkra, a www.viresol.hu oldalra, vagy lépjen velünk kapcsolatba az info@viresol.hu címen és kérje szakértő kollégáink segítségét, akik készséggel állnak rendelkezésre úgy az alkalmazott receptúrák optimalizálásában, mind használati számára a legmegfelelőbb takarmányadag összeállításában.

TAKARMÁNY ALAPANYAGOK | DDGS | VITÁLIS GLUTÉN

A búzában hiszünk.
Természetesen

Takarmány kiegészítő és tartósító az alpesi rétekről származó gyógynövényekből

- A KE-növénykivonat 24 féle gyógynövényből hideg erjesztéssel készül, melasz és forrásvíz hozzáadásával.
- Az erjesztés hatására a kész termék, mintegy 500 millió élő mikroorganizmust tartalmaz.
- A tartósított tömegtakarmányban így elérhető a 7,5:1 tejsav/ecetsav arány.
- Növekszik a tömegtakarmányból megtermelhető tej mennyisége, az NDF emészthetőségének köszönhetően.
- Javítja a képződő trágya minőségét, megköti a nitrogént, a rothadást szerves bontássá változtatja.
- Aktiválja a talaj életet, a növények egészségi állapota javul, jobb termési eredmények.
- A hasznos mikrobiológia megtelepedése visszaszorítja a patogén bélflórát.
- Csökkenti a gyulladás okozta stresszt, melynek hatására a szomatikus sejtszám 300 ezer alatt tartható.
- Javítja a vitalitást és hosszabb hasznos élettartamot eredményez gazdasági állataink számára.
- Alkalmazása: szilázs ill. szenázs készítéshez, 250 ml/tonna zöldtakarmány, CCM-hez 500 ml/tonna.

Napi adagolása: 25 ml/egyed, amennyiben a tömegtakarmányok nem KE-vel készültek.

MAGAS ROSTEMÉSZTHETŐSÉG, NAGYOBB TEJHOZAM
LGAN SILOKIKORICÁVAL!

AAPOTHEOZ

LG 33.87

SHANNON

LG 34.90

JANETT

AZ ÖN NYERESÉGE:

- Hektáronkénti többlet energia
- Magasabb energia bevitel
- Egészségesebb állatállomány
- Több megtermelt tej
- Eredményesebb tejtermelés
- A hibridválasztás biztonsága

JELENTKEZÉSI FELHÍVÁS

Legeltet, vagy szeretne?

Szeretné szakszerűen és gazdaságosan végezni a legeltetési állattartást?

Jöjjön Gödöllőre a legjobbaktól tanulni!

Nem baj, ha nincs agrárvégzettsége, csak legyen valamilyen BSc diplomája!

Az első 2 félévben megtanítjuk az agrárismeretekre, a második 2 félévben a szakirányú ismeretekre.

Agrárdiplomásoknak
csak 2 év!
Levelező munkarend!

Jelentkezési határidő:
2018. augusztus 31.

Bővebb információ:

www.mkk.szie.hu/felvetelizoknek/szakiranyu-tovabbkepzesek

A MELOFEED®/ALKOSEL® kombináció javítja tejelő tehenekben az antioxidáns státuszt és csökkenti a szomatikus sejtszámot

Az antioxidáns enzimek (SOD, GSH-Px, CAT) aktivitása jól ismert módon csökken tejelő teheneknél az ellés valamint tranzíció környékén, majd növekszik az ellést követő első hetek folyamán. A pro- és antioxidáns molekulák szintje között kialakuló egyensúlyvesztés következményeképpen ezért az ellést követő időszak során és a laktáció elején a tejelő tehenek igen érzékenyek az oxidatív stresszre. A tranzíció körül az antioxidáns védelemben jelentkező hiányosságok következtében megnő az olyan jól ismert betegségek iránti fogékonyság mint a mastitis, metritis, magzatburok visszatartás stb.

Telepi kísérlet - Svájc. 108 tejelő tehen (20 egyednél vérből történő mintavétel). 50g/állat/nap kiegészítés, mely tartalma:

MELOFEED®: 50 mg/tehen/nap

ALKOSEL®: 875 mg/tehen/nap (= 1,75 mg Se/tehen/nap)

Cu-kelát: 96 mg/tehen/nap

Zn-kelát: 400 mg/tehen/nap

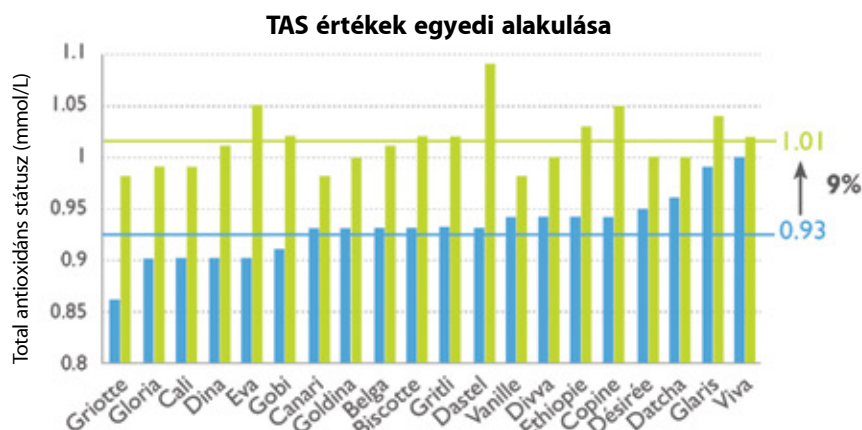
Szártott almapép

A MELOFEED®/ALKOSEL® KOMBINÁCIÓ JAVÍTJA AZ ANTIOXIDÁNS STÁTUSZT

A TAS (Total Antioxidáns Státusz) érték az antioxidáns védelemtől nyújt átfogó információt. A MELOFEED®/ALKOSEL® kombináció 4 heti alkalmazása után az antioxidáns státusz (TAS) egyedi szinten minden tehenénél, az átlagot tekintve pedig 9%-kal javult ($p < 0,001$).

MELOFEED®/ALKOSEL® kombináció ELŐTT

MELOFEED®/ALKOSEL® kombinációs kiegészítés UTÁN 4 HÉTTEL

A MELOFEED®/ALKOSEL® KOMBINÁCIÓ CSÖKKENTI A SZOMATIKUS SEJTSZÁMOT

MELOFEED®/ALKOSEL® kombinációs kiegészítéssel a tejelő tehenek %-a:

- a 100.000 sejt/ml alatti tehenek száma **növekedett** 8%-kal (46% --> 54%)
- a 100.000-200.000 sejt/ml közötti tehenek száma **növekedett** 5%-kal (21% --> 26%)
- a 200.000-250.000 sejt/ml közötti egyedek száma **csökkent** 3%-kal (5% --> 2%)
- a 250.000 sejt/ml fölötti tehenek száma **csökkent** 10%-kal (28% --> 18%).

VISSZAUTASÍTOTT TEJ > 250.000 sejt/ml

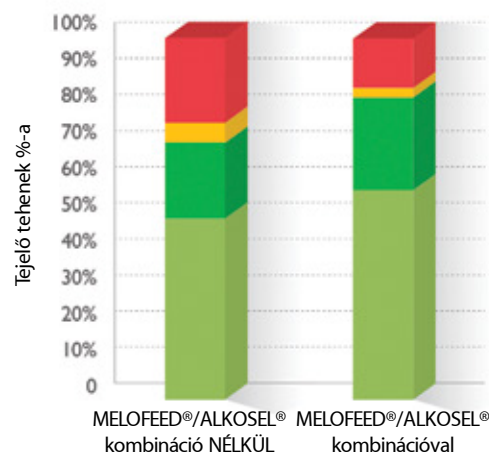
LEVONÁS 200.000-250.000 sejt/ml

100.00-200.000 sejt/ml

BÓNUSZ < 100.000 sejt/ml

KÖVETKEZTETÉS

A MELOFEED®/ALKOSEL® kombinációval, valamint réz- és cink-keláttal gazdagított takarmány kiegészítés 4 hét után javította a tejelő tehenek antioxidáns státuszát és csökkentette a szomatikus sejt számokat. A legpozitívabb hatás a korai laktációban lévő teheneknél volt észlelhető, megerősítve a MELOFEED®/ALKOSEL® kombinációs kiegészítés megtérülő hatását tranzíció idején, valamint a laktáció elején, melyek a tejelő tehenek azon fő fiziológiás időszakai, melyek oxidatív stresszt és az antioxidáns védelemben hiányosságokat indukálnak.

KÜLSŐ PARAZITÁK ELLENI VÉDELEM

Deltanil
POUR ON
10mg/ml

Hatékonyság és kényelem

- Új, deltametrin tartalmú pour-on készítménycsalád
- Olajos vivőanyag: alacsony dózisban is hatékony
- Innovatív kiszerezés: Flexibag®
- Nagyon hosszú eltarthatóság
- Tej esetében nincs ételmeztetés-egészségügyi várakozási idő

AZ ÁLLATGYÓGYÁSZATI KÉSZÍTMÉNY NEVE: Deltanil 10 mg/ml ráöntő oldat szarvasmarha és juh részére. HATÓANYAGOK ÉS EGYÉB ÖSSZETEVŐK MEGNEVEZÉSE : 1 ml tartalmaz: Hatóanyag: Deltametrin 10 mg Enyhén sárga, áttátszó, olajos oldat. JAVALLAT(OK): helyileg alkalmazható készítmény szarvasmarhánál tetvek és legyek; kifejezett juhoknál kullancsok, tetvek, paklincsek és légylárvák; bárányoknál tetvek és kullancsok okozta fertőzöttség kezelésére és megelőzésére. Szarvasmarha: Szórtetvek és vészítő tetvek (Bovicola bovis, Solenopotes capillatus, Linognathus vituli és Haematopinus eurysternus) által okozott fertőzöttség kezelésére és megelőzésére. Vészítő és nyugtalanító legyek (Haematobia irritans, Stomoxys calcitrans, Musca fajok és Hydratae irritans) elleni kezelés és védekezés támogatására. Juh: Kullancsok (Ixodes ricinus), tetvek (Linognathus ovis, Bovicola ovis), paklincsek (Melophagus ovinus) és légylárvák (általában Lucilia fajok) okozta fertőzöttség kezelésére és megelőzésére. Bárányok: Kullancsok (Ixodes ricinus) és tetvek (Bovicola ovis) okozta fertőzöttség kezelésére és megelőzésére. ELLENJAVALLATOK: Nem alkalmazható lábadózó vagy beteg állatoknál. Nem alkalmazható a hatóanyaggal vagy bármely segédanyaggal szembeni túlérzékenység esetén. CÉLLÁLLAT FAJ(OK): Szarvasmarha és juh. ADAGOLÁS, ALKALMAZÁSI MÓD(OK) CÉLLÁLLAT FAJONKÉNT: kizárólag külsőleg alkalmazható! Adagolás: Szarvasmarha: 100 mg deltametrin / állat, ami 10 ml készítménynek felel meg állatonként. Juh: 50 mg deltametrin / állat, ami 5 ml készítménynek felel meg állatonként. BÉRELTETÉS-EGÉSZSÉGÜGYI VÁRAKOZÁSI IDŐ: Szarvasmarha: Hús és egyéb ehető szövetek: 17 nap Tej: 0 óra Juh: Hús és egyéb ehető szövetek: 35 nap Tej: 0 óra

Virbac

Shaping the future of animal health

www.virbac.hu • Telefon:(70)3387178 • (70)3387179 • (70)3387177

A NYÁRVÉGI SÁNTASÁGOK... EZEN PROBLÉMA METABOLIKUS, KÉMIAI ÉS MECHANIKAI OKAI, VALAMINT AZ ANTIOXIDÁNSOK JÓTÉKONY HATÁSA

A lábbetegségeket, mint a sántaságot is, előidézheti számos tényező, köztük a laminitisz, mely az utolsó megnyilvánulása jó néhány körülménynek, eltérő okokra visszavezethetően: így a nem megfelelő istállózási körülmények (csúszós talaj, helyhiány), a nem kiegyensúlyozott takarmányozás, nem megfelelő takarmányadagok és azok alacsony, - a lábak egészségére oly pozitívan ható - oligoelem tartalma, gondolunk itt a cinkre és a biotinra.

Dr. Cristiano Ossensi és Dr. Matteo Tommasin cikke alapján

Jól tudjuk, hogy a lábproblémák zavaró jelenségek az állattartó telepeken, de a tény maga, hogy a hőség okozta stressz, a termékenység csökkenése, a masztitisz leginkább gazdasági szinten hagynak nyomot maguk után, talán kevésbé köztudott.

Az átlagosan kivizsgált okok a telepeken nagyon eltérőek, 21-55% közöttiek, míg még alacsonyabb az érzékszervi megfigyelések – úgymond a gazda gondos szeme alapján - tapasztalt esetek mindössze 2,5-4 vagy ez alatti értéket tesznek ki, olvashatjuk a kutatási eredményekben.

A nyár végi- őszi eleji időszakban megfigyelhető egy sántasági-, laminitisz csúcs a tejelőszarvasmarha telepeken, egy takarmányozási és klimatikai szempontból nem megfelelően menedzselte nyári időszaknak köszönhetően.

A hőstressz okozta sántaságok okai összetettek:

- **METABOLIKUS OLDALRÓL:** az állat túllélegzik, minek eredményeként több CO_2 -t veszít, így a bendő puffertkapacitása csökken, emelkedik az acidózis veszélye.

- **MECHANIKAI OLDALRÓL:** az állat több időt tölt állva, hiszen fekve kevesebb hőt tud leadni.

- **KÉMIAI OLDALRÓL:** az állatok felfrissítéséhez vizet használunk, nedves környezetet teremtve ezzel, amely nem alkalmas a körömök egészségben tartásához.

A három faktort összeadva a körömök fokozott igénybevétel alatt állnak, ami persze hogy a sántaság gyakoribb előfordulásához vezet (az USA-ban

szeptemberben átlagosan a tehenek 16%-a sánta, vagyis a Locomotion scoring 3-as indexével megegyező vagy több annál).

Friss tanulmányok másrészt arról számolnak be, hogy az oxidatív stressz mérséklése ezen túl jótékony hatású és kimutathatóan javulást eredményez a reprodukciósban, valamint jótékony hatású a lábak egészségi állapotára is.

Zhai és munkatársai „Oxidative Stress and Imbalance of Mineral Metabolism Contribute to Lameness in Dairy Cows – Az oxidatív stressz és a minerális metabolizmus egyensúlytalansága az okozói a tejelő tehenek sántaságának - című 2014-ben kiadott publikációjukban beszámolnak arról, hogy van egy szűk korreláció az oxidatív stressz és a lábvégi problémák megjelenése között. A tanulmányban egy sor paraméter kerül elemzésre (jelzőmolekulák), melyek az oxidatív stressz mutatói egészséges és sánta teheneken, 2013 nyarán. A sánta teheneket először a Locomotion scoring segítségével értékelték, majd egy biomolekuláris analízissel vizsgálták, ezen módszer segítségével fény derült rá, hogy a sánta tehenek esetében magasabb volt a jelzőanyag szint, mint az egészségeseknél.

A Tecnozoo tanácsa tehát, hogy biztosítsuk teheneinknél a megfelelő vitamint, oligoelem és antioxidáns bevitelt. Ez lehetővé teszi nem csak a szaporodásbiológiai mutatók javulását, de a lábvégek kitűnő egészségben tartását is.

Zincotris

Podalik

Encore G 20

Szeretné igényelni ingyenes szolgáltatásainkat?

Szaporodásbiológiai - Tejtermelési -
Tőgyegészségügyi - elemzés.
Azonnali eredményt nyújtó
NIRS-analízis.

Nicola Penzo: +36307300941
Kiss Tünde: +36703286399

IL GUSTO DEL LAVORO BEN FATTO
N° 1 NUTRITIONAL SOLUTIONS IN ITALY

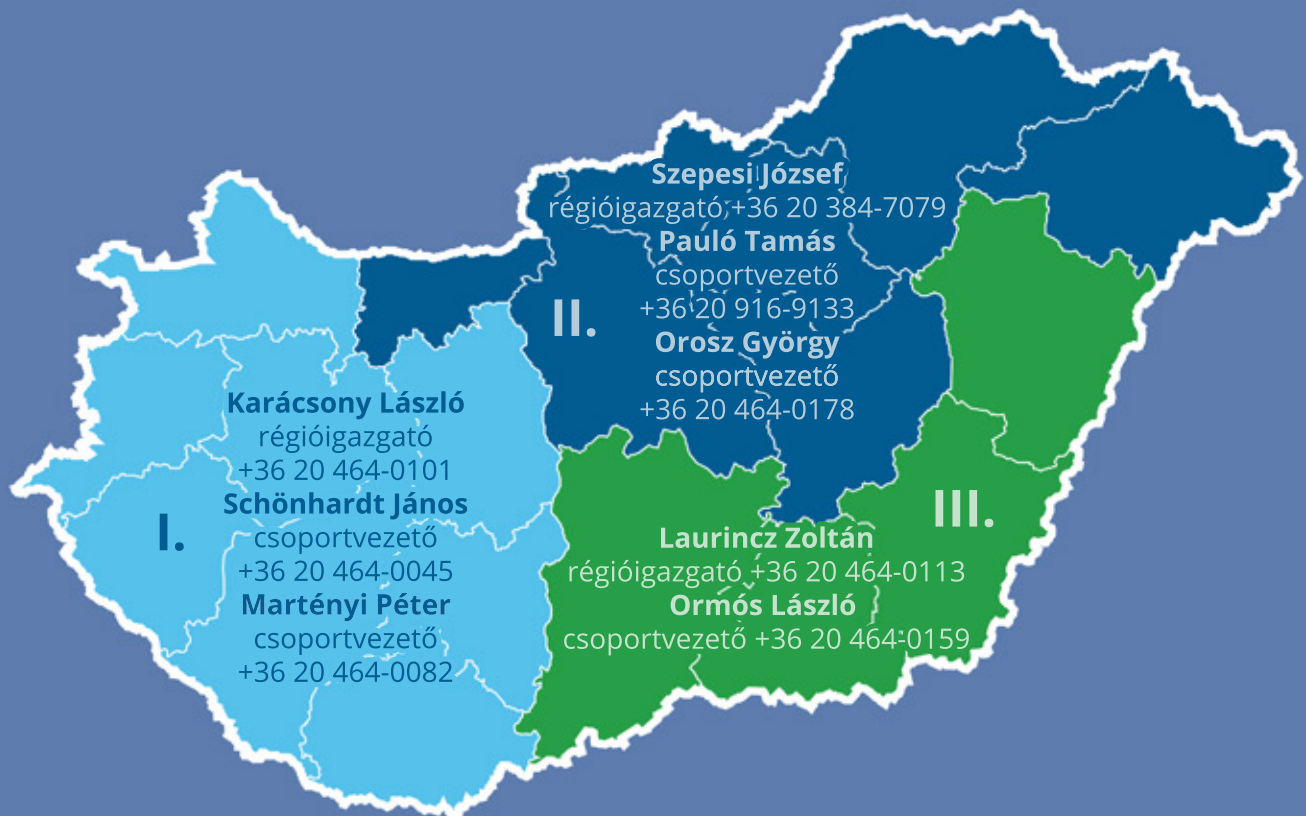
Dolgozz velünk! A magyarországi értékesítési hálózatunk megerősítésére olyan új munkatársakat keresünk, akik takarmányozási szakembereink illetve állatorvosaink részéről biztosított szakmai háttérrel a szarvasmarha-, sertés- és baromfitelepek felé végzett értékesítési tevékenységben szeretnének részt venni.

További információkért hívja
kereskedelmi vezetőnket:

TECNOZOO | tecnozoo@tecnozoo.it | www.tecnzoo.it

Penzo Nicola: +36 307300941

Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. két évtizede áll partnerei szolgálatában, értéként őrizve és a napi munkában alkalmazva a hazai termelésellenőrzés több, mint 100 éves tapasztalatát.

Központi titkárság • telefon: 06 28 515-540, fax: 06 28 515-550, mobil: +36 20 464-0059, e-mail: atkft@atkft.hu

Tejvizsgáló Laboratórium • mobil: +36 20 229-4965, e-mail: kenez.arpad@atkft.hu

- **Teljesítményvizsgáló részleg** • telefon: 06 28 515-546, e-mail: tejlabor@atkft.hu

- **Analitikai Laboratórium részleg** • mobil: +36 20 464-0189

o **Mikrobiológiai Laboratórium** • mobil: +36 70 384-7938

- **Állategészségügyi Diagnosztikai Laboratórium részleg** • mobil: +36 20 229-4965, +36 20 464-0147

Takarmányozási Igazgatóság • telefon: 06 28 515-555, mobil: +36 20 219-9512, e-mail: taklab@atkft.hu

Füljelző gyártó részleg • telefon: 06 28 515-542, mobil: +36 20 464-0022, e-mail: enar.fuljelzo@atkft.hu

Somos Zoltán tenyésztési igazgató • +36 20 401-5936, e-mail: somos.zoltan@atkft.hu

Dr. Monostori Attila főállatorvos • +36 20 464-0147, e-mail: monostori.attila@atkft.hu

